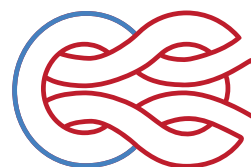

Analiza budžeta Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske od 2016. do 2018. godine

DRUG POLICY
NETWORK SEE

Analiza budžeta Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske od 2016. do 2018. godine

Septembar 2019

Autor

mr.sc. Faruk Hadžić, dipl.oecc.
www.farukhadzic.com

Izdavač

Asocijacija "Margina"
Bulevar Kralja Tvrtka I broj 17, Zenica, Bosna i Hercegovina
www.margina.ba
margina_bih@yahoo.com

Telefon

+387 32 220063

Za izdavača

Denis Dedajić

Grafički dizajn

Zoran Imširagić
www.edutradesign.com

Dizajn korica

Vuk Ninić
www.standard-e.net

Mesto i godina izdanja

Zenica, Bosna i Hercegovina, 2019. godina

© Sva prava zadržana. Ni jedan deo ove knjige ne može biti reprodukovan u bilo kom vidu i putem bilo kog medija, u dijelovima ili celini bez saglasnosti, osim u neprofitne svrhe uz navođenje izvora.

Uvod

U BiH nemamo dostupne podatke za konsolidovani budžet za BiH, s obzirom da je nadležnost podjeljena između entiteta. Kako bi se stekao tačan uvid u način budžetiranja i finansiranja raznih budžetskih stavki, potrebno je detaljno analizirati budžete Federacije BiH i Republike Srpske, kako bi dobili podatak o visini budžetskih sredstava koja se izdvajaju za finansiranje borbe protiv narkomanije.

U nastavku će se prikazati ukupno deset analiza od deset različitih budžeta. U prvom dijelu, prikazat će se šest analiza za šest budžeta po godinama i to 2016., 2017. i 2018. godinu, za Federaciju BiH i za Republiku Srpsku, dok će se u drugom dijelu analizirati budžet Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, sa akcentom na Fond solidarnosti za 2016. i 2017. godinu. Budžet Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH za 2018. godinu nije javno dostupan, kao i u finansijski planovi Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za posmatrane godine. U analizi su obrađeni podaci za 2016. i 2017. godinu, koji su dostupni kroz Saopštenje o ukupnim izdacima za zdravstveno osiguranje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske. Za razliku od Federacije BiH, u Republici Srpskoj je tek krajem 2017. godine formiran Fond solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu, koji je krenuo sa radom 01.01.2018. godine. Analiza za ovaj Fond solidarnosti je također urađena.

Nakon izvršene analize budžeta, prikazat će se ključne preporuke i zaključci kako bi se ova oblast unaprijedila, te načini kako bi se došlo do više prikupljenog novca za finansiranje projekata iz ove oblasti.

Analiza budžeta Federacije BiH za 2016. godinu

budžet Federacije BiH za 2016. godinu planiran je u iznosu od 2,598,862,123.00 KM. Metodološki je nešto drugačije prikazan opšti dio za razliku od Budžeta Republike Srpske, tako su primici i izdaci od finansijske imovine, razdvojeni od ukupnih prihoda i rashoda. U konačnici, kada se ove kategorije dodaju iznosima prihoda i rashoda, dobije se iznos navedenog budžeta, uz pokriće ostvarenog deficita. U odnosu na 2015. godinu, ostvareno je povećanje budžeta u iznosu 250.449.731,00 KM ili 11%. Sama struktura Budžeta Federacije BiH, prikazana je u tabeli 1.

Tabela 1. – Struktura Budžeta Federacije BiH za 2016. godinu

OPIS	IZNOS
1 Budžetski prihodi	1,886,862,123.00
2 Budžetski rashodi	1,584,868,425.00
3 Tekući bilans (1-2)	301,993,698.00
4 Primici od prodaje nefinansijske imovine	0.00
5 Izdaci od nabavke nefinansijske imovine	0.00
6 Neto nabavka nefinansijske imovine (4-5)	0.00
7 Ukupan suficit (3+6)	301,993,698.00
8 Primici od finansijske imovine i zaduživanja	712,000,000.00
9 Izdaci za nabavku finansijske imovine i otplatu dugova	993,993,698.00
10 Neto finansiranje (8-9)	-281,993,698.00
11 Ukupan finansijski rezultat (7+10)	20,000,000.00
12 Pokriće ostvarenog deficita (11)	20,000,000.00
SVEUKUPNI PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE	2,598,862,123.00
SVEUKUPNI RASHODI, IZDACI I POKRIĆE DEFICITA	2,598,862,123.00

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2016. godinu

Kada su u pitanju budžetski prihodi za 2016. godinu, može se primjetiti da gotovo ¾ prikupljenih prihoda dolazi od neporeznih prihoda, a ostatak od prihoda od poreza, primarno od indirektnih poreza. Detalji su prikazani u tabeli 2. i na grafikonu 1.

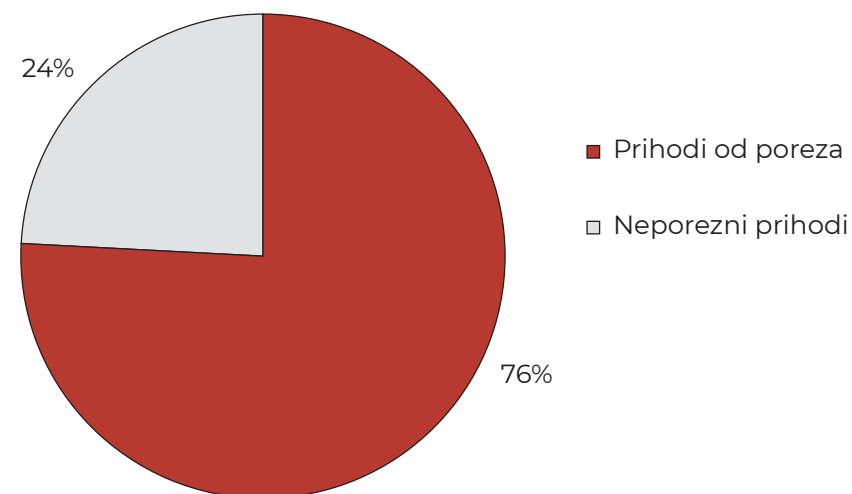
Tabela 2. – Struktura budžetskih prihoda Federacije BiH za 2016. godinu

BUDŽETSKI PRIHODI	IZNOS	%
1 Prihodi od poreza	1,440,604,102.00	76.35%
2 Neporezni prihodi	446,258,021.00	23.65%
3 UKUPNO	1,886,862,123.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2016. godinu

Grafikon 1. - Struktura budžetskih prihoda Federacije BiH za 2016. godinu

Budžetski prihodi Federacija BiH 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Analizom budžetkih rashoda Federacije BiH za 2016. godinu, uočava se da su isti podjeljeni u tri glavne kategorije i to tekući rashodi, kapitalni izdaci i transferi, te izdaci za kamate. Naveću stavku u budžetskih rashodima predstavljaju tekući rashodi, na koje odlazi 89.05% svih ukupnih budžetskih rashoda, dok ostatak odlazi na druge dvije kategorije. Detalji su prikazani u tabeli 3. i na grafikonu 2.

Tabela 3. – Struktura budžetskih rashoda Federacije BiH za 2016. godinu

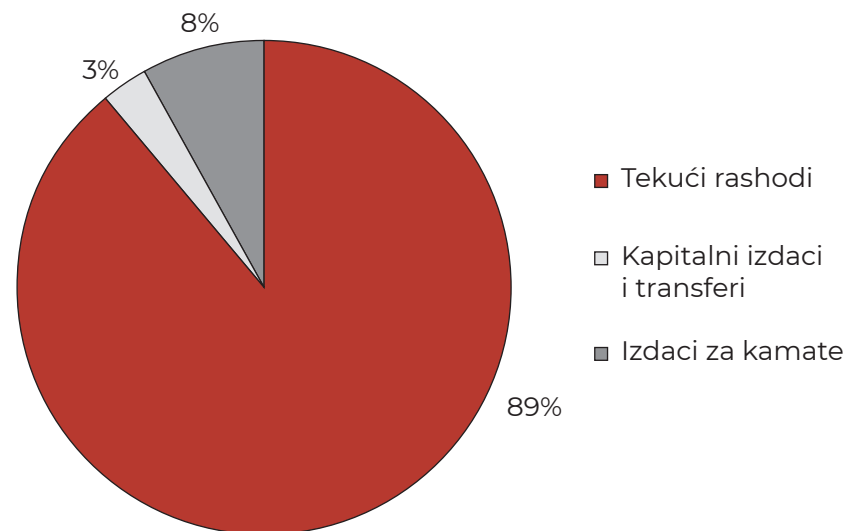
BUDŽETSKI RASHODI	IZNOS	%
1 Tekući rashodi	1,411,275,697.00	89.05%
2 Kapitalni izdaci i transferi	50,245,416.00	3.17%
3 Izdaci za kamate	123,347,312.00	7.78%
4 UKUPNO	1,584,868,425.00	

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2016. godinu

Kada je u pitanju finansiranje oblasti zdravstva iz Budžeta Federacije BiH, u 2016. godini, ona se finansirala kroz dvije budžetske stavke i to Federalno ministarstvo zdravstva i Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH.

Grafikon 2. - Struktura budžetskih rashoda Federacije BiH za 2016. godinu

Budžetski rashodi Federacija BiH 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Prema podacima koji su prikazani u Budžetu Federacije BiH za 2016. godinu, na finansiranje rada Federalnog ministarstva zdravstva izdvojeno je 35,92 miliona KM, a za Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH 8,44 miliona KM. Ukupno finansiranje za oblast zdravstva iz Budžeta FBiH, kroz ove dvije stavke iznosi 44,36 miliona KM. Detalji su prikazani u tabeli 4. i na grafikonu 3.

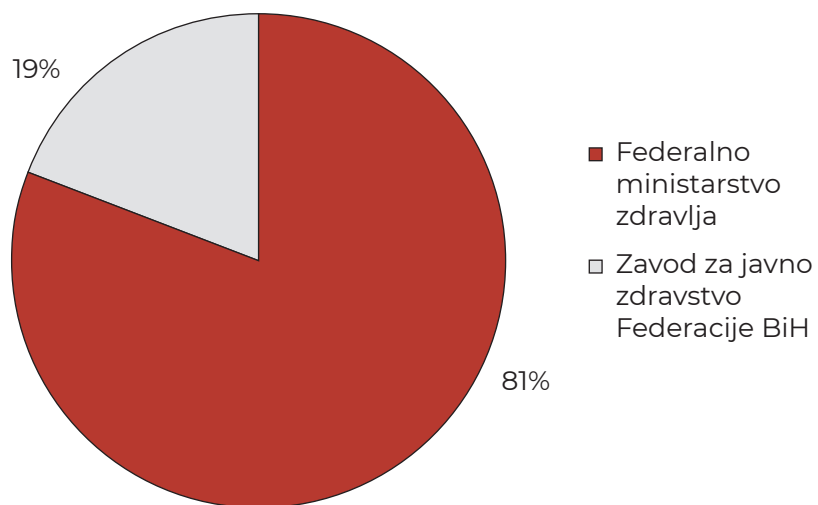
Tabela 4. – Budžetski izdaci za zdravstvo Federacije BiH za 2016. godinu

BUDŽETSKI IZDACI ZA ZDRAVSTVO U FBIH	IZNOS	%
1 Federalno ministarstvo zdravstva	35,916,901.00	80.97%
2 Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH	8,441,624.00	19.03%
3 UKUPNO	44,358,525.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2016. godinu

Grafikon 3. - Budžetski izdaci za zdravstvo Federacije BiH za 2016. godinu

Budžetski izdaci za zdravstvo u FBiH

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada je u pitanju utrošak finansijskih sredstava, koja su planirana za Federalno ministarstvo zdravstva, prema podacima iz Budžeta Federacije BiH, 93,20% tih sredstava odlazi na tekuće transfere, dok ostatak planiranog novca se troši na druge budžetske stavke, kako je to prikazano u tabeli 5., te na grafikonu 4.

Tabela 5. – Budžetski izdaci Federalnog ministarstva zdravstva za 2016. godinu

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA		IZNOS	%
1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	1,463,100.00	4.07%
2	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	131,800.00	0.37%
3	Izdaci za inventar, sitni inventar i usluge	818,918.00	2.28%
4	Tekući transferi	33,474,083.00	93.20%
5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	29,000.00	0.08%
6	UKUPNO	35,916,901.00	100.00%

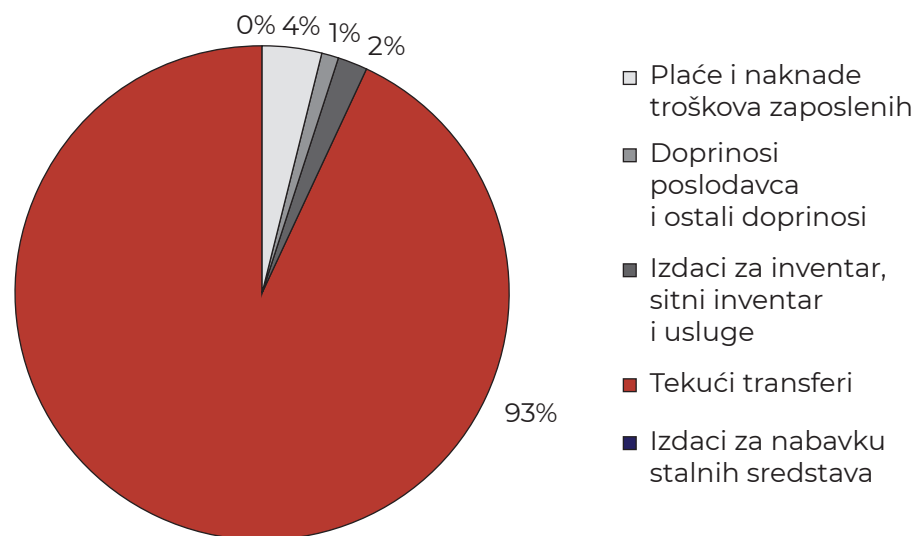
Izvor: Budžet Federacije BiH za 2016. godinu

Kao što je prethodno navedeno, najveću stavku u budžetu Federalnog ministarstva zdravstva čine tekući transferi. Od ukupnog iznosa tekućih transfera, 26 miliona se odnosi na tranfer prema Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, dok se ostatak novca također odnosi na transfere drugim nivoima vlasti.

Grafikon 4. – Budžetski izdaci za Federalnog ministarstva zdravstva za 2016. godinu

Federalno Ministarstvo zdravstva

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Druga institucija, koja se finansira iz oblasti zdravstva iz Budžeta Federacije BiH je Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH. Ukupan budžet ove institucije iznosi 8,44 miliona KM u 2016. godini. Od planiranog iznosa, gotovo 95% novca odlazi na plaće i naknade zaposlenih, doprinose, te izdatke na inventar i usluge, dok samo 2,46% se odnosi na tekuće transfere. Finansijska sredstva koja su planirana za tekuće transfere, odnose se na troškove sudskih presuda. Detalji su prikazani u tabeli 6., te na grafikonu 5.

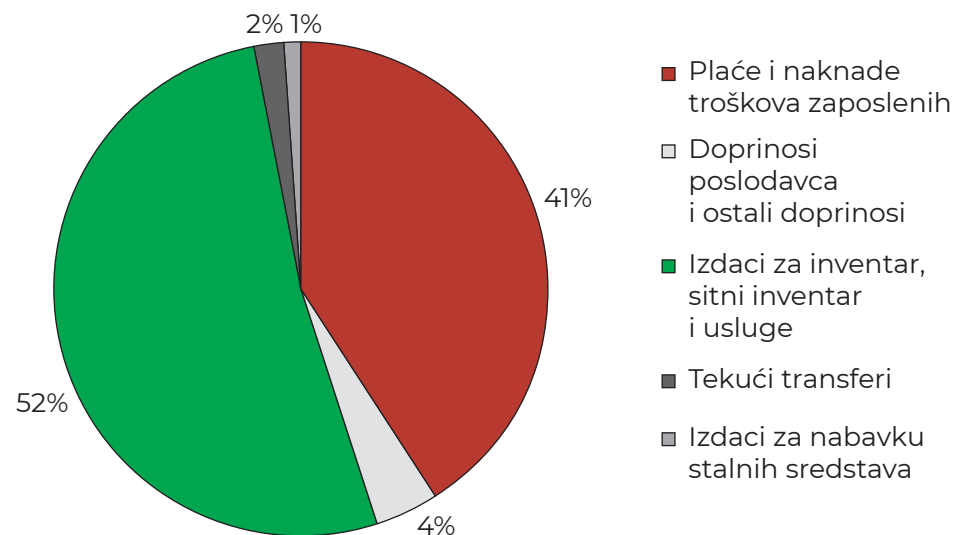
Tabela 6. – Budžetski izdaci Zavoda za javno zdravstvo FBiH za 2016. godinu

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FBiH	IZNOS	%
1 Plaće i naknade troškova zaposlenih	3,474,800.00	41.16%
2 Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	320,500.00	3.80%
3 Izdaci za inventar, sitni inventar i usluge	4,379,273.00	51.88%
4 Tekući transferi	208,051.00	2.46%
5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava	59,000.00	0.70%
6 UKUPNO	8,441,624.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2016. godinu

Grafikon 5. – Budžetski izdaci Zavoda za javno zdravstvo FBiH za 2016. godinu

Zavod za javno zdravlje FBiH

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada usporedimo ukupan iznos izdvajanja za segment zdravstva u FBiH, koji je planiran kroz Budžet Federacije BiH za 2016. godinu, u odnosu na ukupne budžetske rashode, procentualno ova izdvajanja čine 2,80% ukupnih budžetskih rashoda. Podaci su prikazani u tabeli 7., kao i na grafikonu 6.

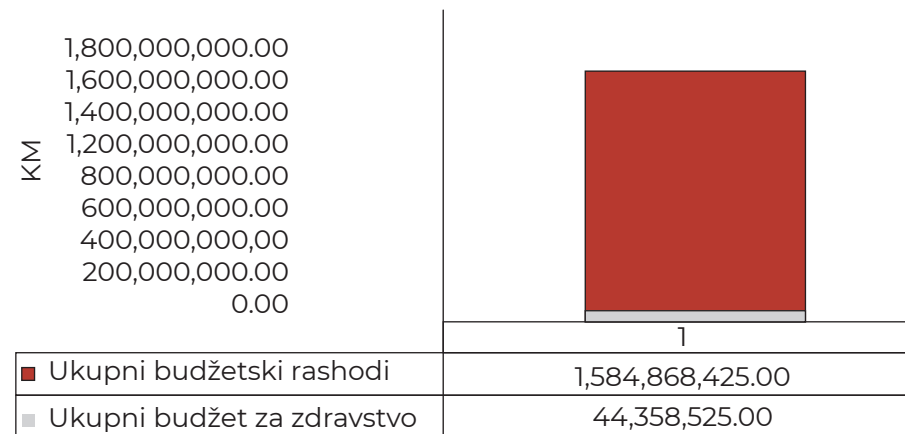
Tabela 7. – Izdaci za zdravstvo u FBiH za 2016. godinu u odnosu na ukupne rashode

OPIS	IZNOS	%
1 Ukupni budžet za zdravstvo	44,358,525.00	2.80%
2 Ukupni budžetski rashodi	1,584,868,425.00	

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2016. godinu

Grafikon 6. – Izdaci za zdravstvo u FBiH za 2016. godinu u odnosu na ukupne rashode

Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Za razliku od Republike Srpske, gdje postoji tačna budžetska stavka za finansiranje programa za prevenciju narkomanije, u FBiH se direktno iz Budžeta Federacije BiH ne izdvajaju finansijska sredstva za ovu namjenu.

Analiza budžeta Republike Srpske za 2016. godinu

Budžet Republike Srpske za 2016. godinu planiran je u iznosu od 2.468.103.000,00 KM. U odnosu na 2015. godinu, ostvareno je povećanje budžeta za 879,5 miliona KM, zbog prelaska na trezorski način uplate javnih prihoda po osnovu doprinosa za socijalno osiguranje. Prema ovom prijedlogu, planirano je ostvaranje i budžetskog suficita u iznosu nešto većem od 9,4 miliona KM. Struktura budžeta prikazana je u tabeli 8.

Tabela 8. – Struktura budžeta Republike Srpske za 2016. godinu

OPIS	IZNOS
1 Budžetski prihodi	2,468,103,000.00
2 Budžetski rashodi	2,406,488,100.00
3 Bruto budžetski suficit / deficit (1-2)	61,614,900.00
4 Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	52,159,700.00
5 Budžetski suficit / deficit (3-4)	9,455,200.00
6 Neto primici od finansijske imovine	1,347,500.00
7 Neto zaduživanje	109,613,400.00
8 Ostali neto primici	98,810,700.00
9 Neto finansiranje	9,455,200.00
RAZLIKA U FINANSIRANJU	0.00

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2016. godinu

Analizom strukture predviđenih budžetskih prihoda, očekivano najviše novca se prikupilo od poreza i to 92,74%, dok je ostatak od 7,26% prikupljen po osnovu raznih neporeskih prihoda. Detalji su prikazani u tabeli 9 i na grafikonu 7.

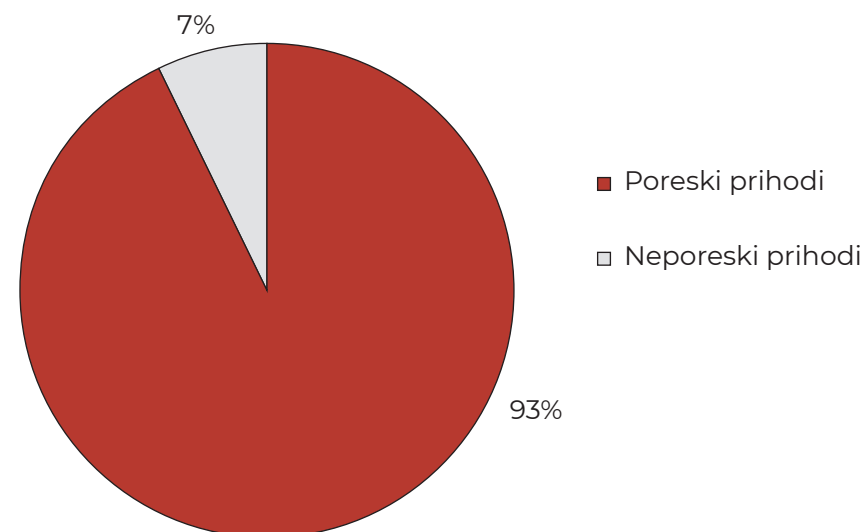
Tabela 9. – Struktura budžetskih prihoda Republike Srpske za 2016. godinu

BUDŽETSKI PRIHODI	IZNOS	%
1 Poreski prihodi	2.288.940.000,00	92,74%
2 Neporeski prihodi	179.163.000,00	7,26%
3 UKUPNO	2.468.103.000,00	100,00%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2016. godinu

Grafikon 7. - Struktura budžetskih prihoda Republike Srpske za 2016. godinu

Budžetski prihodi Republika Srpska 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

U strukturi rashoda, dominantnu stavku od 94,46% predstavljaju tekući izdaci, dok se ostatak od 5,54% odnosi na rashode između budžetskih jedinica i budžetske rezerve. Podaci su prikazani u tabeli 10. i na grafikonu 8.

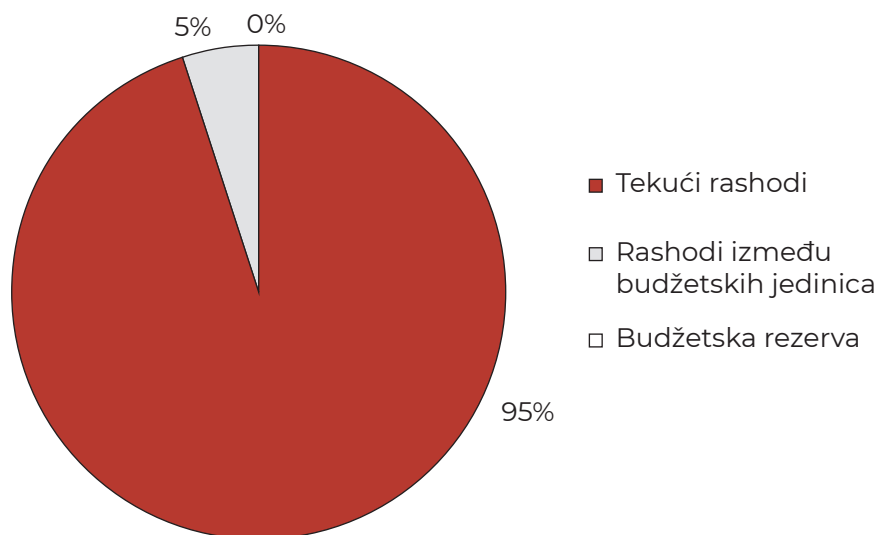
Tabela 10. – Struktura budžetskih rashoda Republike Srpske za 2016. godinu

BUDŽETSKI RASHODI	IZNOS	%
1 Tekući rashodi	2.273.253.800,00	94,46%
2 Rashodi između budžetskih jedinica	128.839.000,00	5,35%
3 Budžetska rezerva	4.395.300,00	0,18%
4 UKUPNO	2.406.488.100,00	100,00%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2016. godinu

Grafikon 8. – Struktura budžetskih rashoda Republike Srpske za 2016. godinu

Budžetski rashodi Republika Srpska 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

U 2016. godini, za finansiranje rada Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, izdvojeno je 41,02 miliona KM. Ukoliko ovaj iznos usporedimo sa ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske za 2016. godinu, dobijemo podatak da je iz budžeta izdvojeno 1.70% za finansiranje Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite. Detalji su prikazani u tabeli 11. i na grafikonu 9.

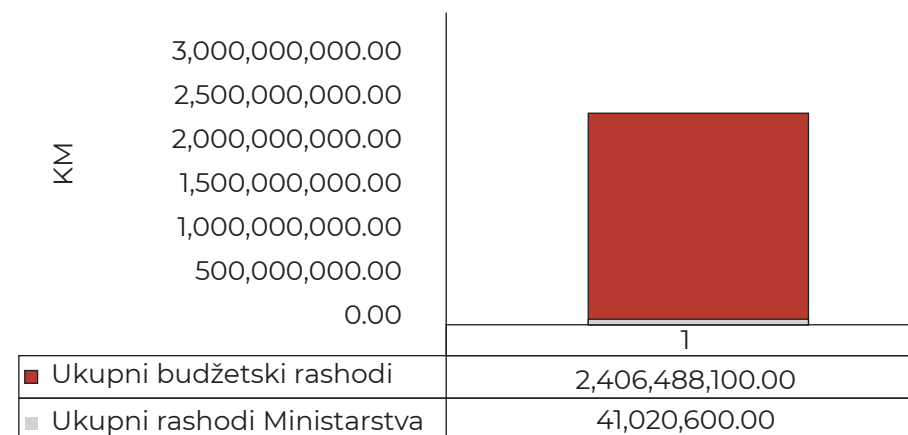
Tabela 11. – Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske

OPIS	IZNOS	%
2 Ukupni rashodi Ministarstva	41,020,600.00	1.70%
3 Ukupni budžetski rashodi	2,406,488,100.00	

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2016. godinu

Grafikon 9. – Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske

Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada je u pitanju budžet Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, analizom pojedinih budžetskih stavki, može se primjetiti da je 29,98% finansijskih sredstava raspoređeno za tekuće rashode, 69,87% se odnosi na transfere između budžetskih jedinica, a 0,15% za izdatke po osnovu nefinansijske imovine. Detalji su prikazani u tabeli 12. i na grafikonu 10.

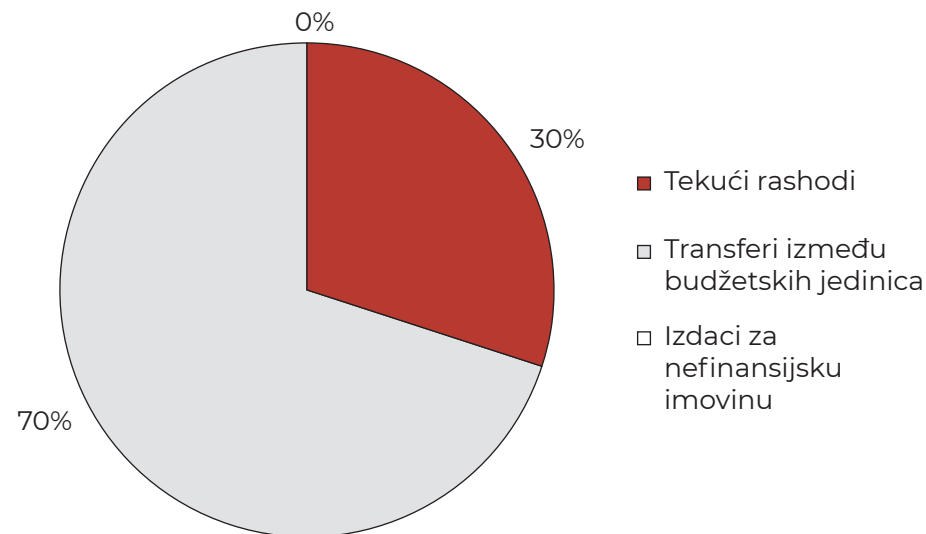
Tabela 12. – Struktura budžetskih rashoda Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za 2016. godinu

MINISTARSTVO ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE		IZNOS	%
1	Tekući rashodi	12.297.600,00	29,98%
2	Transferi između budžetskih jedinica	28.660.000,00	69,87%
3	Izdaci za nefinansijsku imovinu	63.000,00	0,15%
4	UKUPNO	41.020.600,00	100,00%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2016. godinu

Grafikon 10. – Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske 2016

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Struktura rashoda

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada je u pitanju finansijsko izdvajanje sredstava za borbu protiv narkomanije u sklopu Republike Srpske, taj dio je predviđen kroz izdvajanje putem posebne budžetske stavke u sklopu Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite.

U sklopu tekućih rashoda, pod stavka Grantovi, predviđena je posebna stavka „Tekući grant za realizaciju Nacionalne strategije borbe protiv narkomanije“ u iznosu 160.000 KM. Ukoliko analiziramo ovaj iznos, on čini ukupni 0,39% od ukupnog iznosa predviđenog za finansiranje rada Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, a 0,0066% ukupnih svih budžetskih izdataka. Podaci su prikazani u tabeli 13.

Tabela 13. – Procentualni izdaci za realizaciju Nacionalne strategije borbe protiv narkomanije u odnosu na ukupne budžetske rashode i ukupne rashode Ministarstva za 2016. godinu

	OPIS	IZNOS	%
1	Tekući grant za realizaciju Nacionalne strategije borbe protiv narkomanije	160.000,00	
2	Ukupni rashodi Ministarstva	41.020.600,00	0,3900%
3	Ukupni budžetski rashodi	2.406.488.100,00	0,0066%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2016. godinu

Na kraju u analizi budžeta za 2016. godinu, Federacije BiH i Republike Srpske, kada sumiramo rashode oba ministarstva, te rashode budžeta, dobijemo podatak da je procenat finansiranja rada ministarstava u odnosu na ukupne budžetske rashode 2,14%, što se vidi i u tabeli 14.

Tabela 14. – Odnos rashoda Ministarstva (zbirno FBiH i RS) prema ukupnim rashodima Budžeta

	OPIS	IZNOS	%
2	Ukupni rashodi Ministarstva (zbirno FBiH + RS)	85,379,125.00	
3	Ukupni budžetski rashodi	3,991,356,525.00	2.14%

Izvor: Budžet Federacije BiH i Republike Srpske za 2016. godinu

Analiza budžeta Federacije BiH za 2017. godinu

budžet Federacije BiH za 2017. godinu planiran je u iznosu od 2,747,628,075.00 KM. Međutim u toku godine došlo je do rebalansa budžeta, tako da je on na kraju planiran u iznosu od 2,697,426,725.00 KM. Razlog za rebalans jeste uplata u budžet tkz. «ruskog klirinškog duga». U odnosu na 2016. godinu, ostvareno je povećanje budžeta u iznosu 98,564,602.00 KM ili 3,8%. Sama struktura Budžeta Federacije BiH, prikazana je u tabeli 15.

Tabela 15. – Struktura Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu

OPIS	IZNOS
1 Budžetski prihodi	2,124,835,126.00
2 Budžetski rashodi	1,658,808,470.00
3 Tekući bilans (1-2)	466,026,656.00
4 Primici od prodaje nefinansijske imovine	120,165,998.00
5 Izdaci od nabavke nefinansijske imovine	0.00
6 Neto nabavka nefinansijske imovine (4-5)	0.00
7 Ukupan suficit (3+6)	586,192,654.00
8 Primici od finansijske imovine i zaduživanja	452,425,601.00
9 Izdaci za nabavku finansijske imovine i otplatu dugova	1,038,618,255.00
10 Neto finansiranje (8-9)	-586,192,654.00
11 Ukupan finansijski rezultat (7+10)	0.00
12 Pokriće ostvarenog deficita (11)	0.00
SVEUKUPNI PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE	2,697,426,725.00
SVEUKUPNI RASHODI, IZDACI I POKRIĆE DEFICITA	2,697,426,725.00

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2017. godinu

Kada su u pitanju budžetski prihodi za 2017. godinu, slično kao i u 2016. godini, gotovo ¼ prikupljenih prihoda dolazi od neporeznih prihoda, a ostatak

od prihoda od poreza, primarno od indirektnih poreza. U tom smislu nije bilo značajnijih promjena. Detalji su prikazani u tabeli 16. i na grafikonu 11.

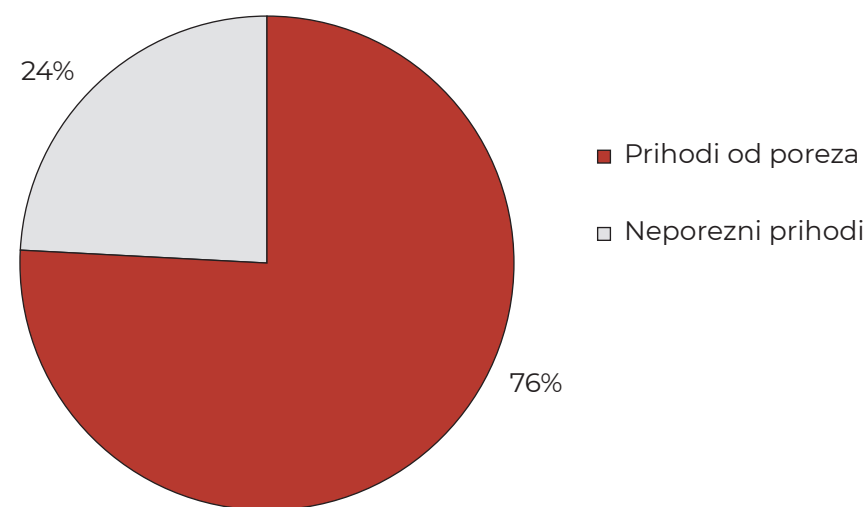
Tabela 16. – Struktura budžetskih prihoda Federacije BiH za 2018. godinu

BUDŽETSKI PRIHODI	IZNOS	%
1 Prihodi od poreza	1,620,283,728.00	76.25%
2 Neporezni prihodi	504,551,398.00	23.75%
3 UKUPNO	2,124,835,126.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2017. godinu

Grafikon 11. - Struktura budžetskih prihoda Federacije BiH za 2016. godinu

Budžetski prihodi Federacija BiH 2017

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada su u pitanju budžetski rashodi Federacije BiH za 2017. godinu, metodološki nije bilo promjena u odnosu na prethodnu godinu, tako da su isti podjeljeni u tri glavne kategorije i to tekući rashodi, kapitalni izdaci i transferi, te izdaci za kamate. Naveću stavku u budžetskih rashodima predstavljaju tekući rashodi, na koje odlazi 80.74% svih ukupnih budžetskih rashoda, što je manje u odnosu na prethodnu godinu, dok ostatak odlazi na druge dvije kategorije. Detalji su prikazani u tabeli 17. i na grafikonu 12.

Tabela 17. – Struktura budžetskih rashoda Federacije BiH za 2017. godinu

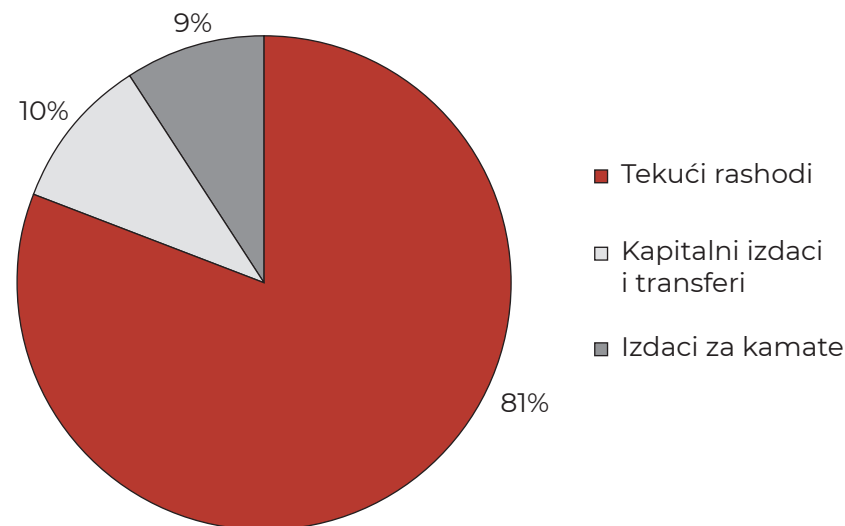
BUDŽETSKI RASHODI	IZNOS	%
1 Tekući rashodi	1,339,302,944.00	80.74%
2 Kapitalni izdaci i transferi	174,344,125.00	10.51%
3 Izdaci za kamate	145,161,401.00	8.75%
4 UKUPNO	1,658,808,470.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2017. godinu

Kada je u pitanju finansiranje oblasti zdravstva iz Budžeta Federacije BiH, u 2017. godini, nije bilo promjena, tako da se i dalje ova oblast finansirala kroz dvije budžetske stavke i to Federalno ministarstvo zdravstva i Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH.

Grafikon 12. - Struktura budžetskih rashoda Federacije BiH za 2017. godinu

Budžetski rashodi Federacija BiH 2017

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Prema podacima koji su prikazani u Budžetu Federacije BiH za 2017. godinu, na finansiranje rada Federalnog ministarstva zdravstva izdvojeno je 43,26 miliona KM, što je veće za oko 7,2 miliona KM u odnosu na godinu prije, dok je za Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH budžet planiran u iznosu od 8,96 miliona KM, što je veće za 0,5 miliona KM u odnosu na 2016. godinu. Ukupno finansiranje za oblast zdravstva iz Budžeta FBiH, kroz ove dvije stavke iznosi 52,21 miliona KM. Detalji su prikazani u tabeli 18. i na grafikonu 13.

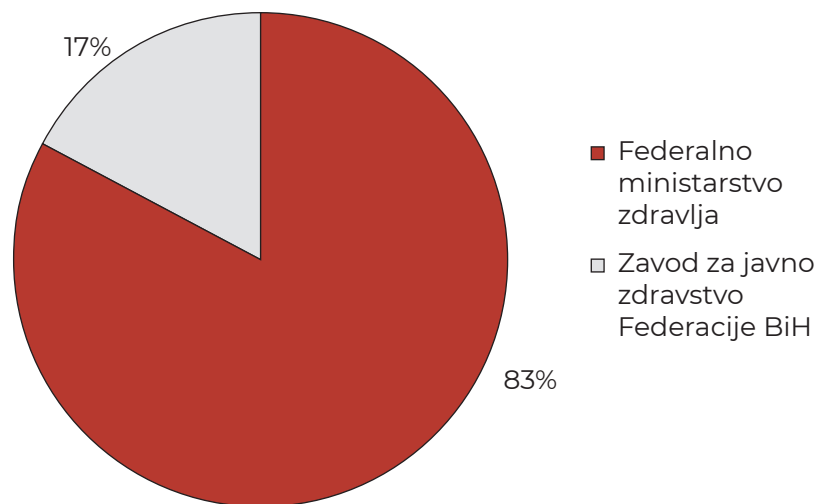
Tabela 18. – Budžetski izdaci za zdravstvo Federacije BiH za 2017. godinu

	BUDŽETSKI IZDACI ZA ZDRAVSTVO U FBIH	IZNOS	%
1	Federalno ministarstvo zdravstva	43,255,534.00	82.84%
2	Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH	8,958,821.00	17.16%
3	UKUPNO	52,214,355.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2017. godinu

Grafikon 13. - Budžetski izdaci za zdravstvo Federacije BiH za 2017. godinu

Budžetski izdaci za zdravstvo u FBIH

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada je u pitanju utrošak finansijskih sredstava, koja su planirana za Federalno ministarstvo zdravstva, prema podacima iz Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu, 94,56% tih sredstava odlazi na tekuće transfere, što je više nego u prethodnom periodu, dok ostatak planiranog novca se troši na druge budžetske stavke, kako je to prikazano u tabeli 19., te na grafikonu 14.

Kao i u prethodnoj godini najveću stavku u budžetu Federalnog ministarstva zdravstva čine tekući transferi, koji su procentualno porasli na nivo od 95%. Od ukupnog iznosa tekućih transfera, 26 miliona se odnosi na transfer prema Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBIH, što je na istom nivou, kako je bilo u 2016. godini, dok se ostatak novca također odnosi na transfere drugim nivoima vlasti.

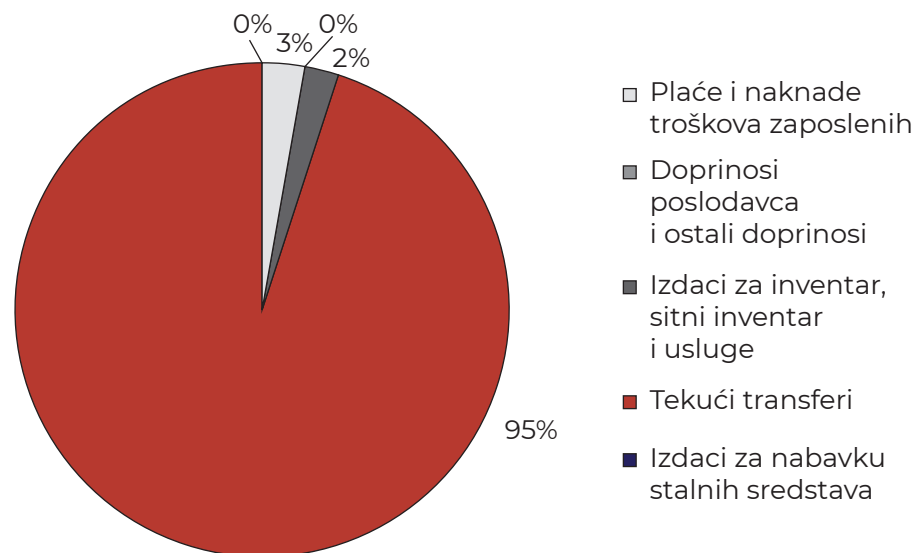
Tabela 19. – Budžetski izdaci za Federalnog ministarstva zdravstva za 2017. godinu

	FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA	IZNOS	%
1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	1,270,243.00	2.94%
2	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	113,938.00	0.26%
3	Izdaci za inventar, sitni inventar i usluge	952,262.00	2.20%
4	Tekući transferi	40,904,091.00	94.56%
5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	15,000.00	0.03%
6	UKUPNO	43,255,534.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2017. godinu

Grafikon 14. – Budžetski izdaci za Federalnog ministarstva zdravstva za 2017. godinu

Federalno Ministarstvo zdravstva

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada je u pitanju Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, ukupan budžet ove institucije iznosi 8,96 miliona KM u 2017. godini, što je povećanje za oko 0,5 miliona KM u odnosu na 2016. godinu. Od planiranog iznosa, gotovo 99% novca odlazi na plaće i naknade zaposlenih, doprinose, te izdatke na inventar i usluge, dok samo 0,46% se odnosi na tekuće transfere. Finansijska sredstva koja su planirana za tekuće transfere, odnose se na troškove sudskih presuda. Detalji su prikazani u tabeli 20., te na grafikonu 15.

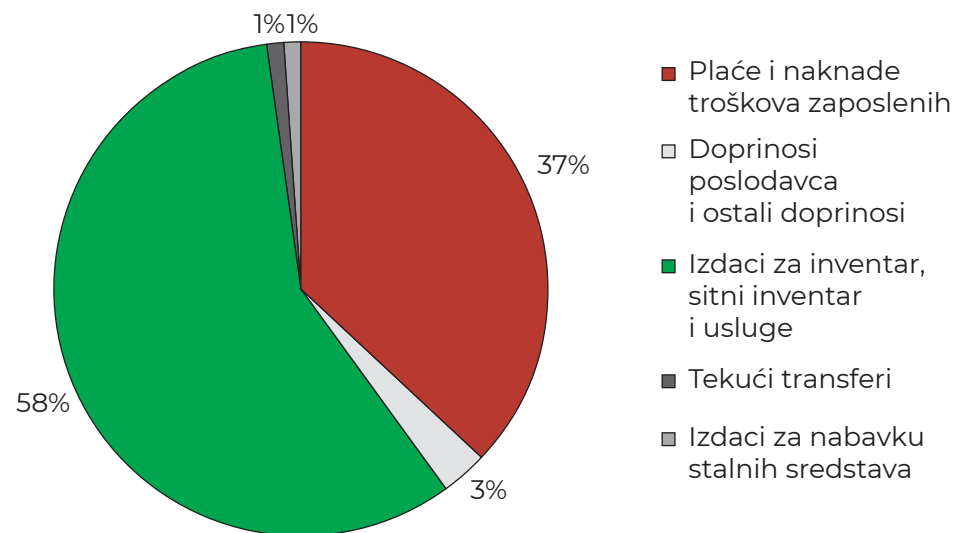
Tabela 20. – Budžetski izdaci Zavoda za javno zdravstvo FBiH za 2017. godinu

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FBiH		IZNOS	%
1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3,334,886.00	37.22%
2	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	305,337.00	3.41%
3	Izdaci za inventar, sitni inventar i usluge	5,192,498.00	57.96%
4	Tekući transferi	41,100.00	0.46%
5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	85,000.00	0.95%
6	UKUPNO	8,958,821.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2017. godinu

Grafikon 15. – Budžetski izdaci Zavoda za javno zdravstvo FBiH za 2017. godinu

Zavod za javno zdravlje FBiH

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada usporedimo ukupan iznos izdvajanja za segment zdravstva u FBiH, koji je planiran kroz Budžet Federacije BiH za 2017. godinu, u odnosu na ukupne budžetske rashode, procentualno ova izdvajanja čine 3,15% ukupnih budžetskih rashoda. Ako ovaj podatak usporedimo sa prethodnom godinom, vidimo da je došlo do povećanja izdvajanja za oblast zdravstva u procentima, primarno zbog većih izdvajanja za oblast zdravstva, iako je i sami budžet rastao. Podaci su prikazani u tabeli 21., kao i na grafikonu 16.

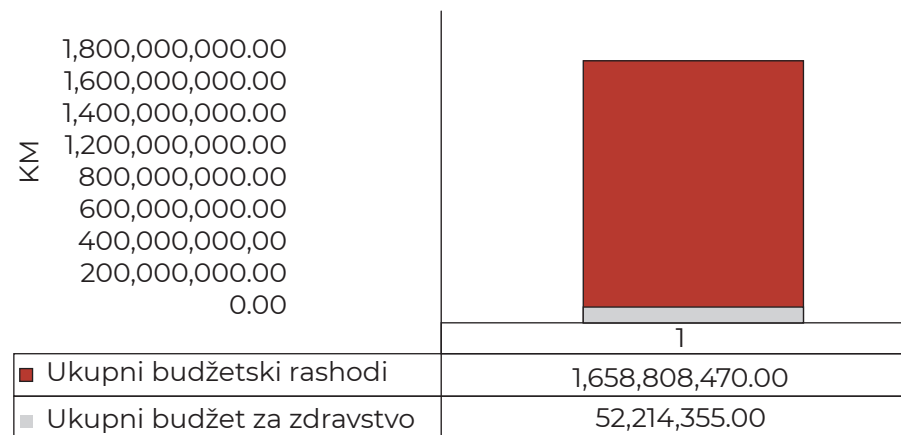
Tabela 21. – Izdaci za zdravstvo u FBiH za 2017. godinu u odnosu na ukupne rashode

OPIS	IZNOS	%
1 Ukupni budžet za zdravstvo	52,214,355.00	3.15%
2 Ukupni budžetski rashodi	1,658,808,470.00	

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2017. godinu

Grafikon 16. – Izdaci za zdravstvo u FBiH za 2017. godinu u odnosu na ukupne rashode

Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Za razliku od Republike Srpske, gdje postoji tačna budžetska stavka za finansiranje programa za prevenciju narkomanije, u FBiH se direktno iz Budžeta Federacije BiH 2017. godinu nisu planirana izdvajanja finansijskih sredstva za ovu namjenu.

Analiza budžeta Republike Srpske za 2017. godinu

Budžet Republike Srpske za 2017. godinu planiran je u iznosu od 2.591.065.300,00 KM. U odnosu na 2016. godinu, ostvareno je povećanje budžeta za 122,96 miliona KM, što predstavlja povećanje za 4,96% u odnosu na prethodnu godinu. Prema ovom prijedlogu, planirano je ostvaranje i budžetskog suficita u iznosu nešto većem od 67 miliona KM. Struktura budžeta prikazana je u tabeli 22.

Tabela 22. – Struktura budžeta Republike Srpske za 2017. godinu

OPIS	IZNOS
1 Budžetski prihodi	2,591,065,300.00
2 Budžetski rashodi	2,449,513,700.00
3 Bruto budžetski suficit / deficit (1-2)	141,551,600.00
4 Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	74,428,500.00
5 Budžetski suficit / deficit (3-4)	67,123,100.00
6 Neto primici od finansijske imovine	86,023,000.00
7 Neto zaduživanje	128,144,500.00
8 Ostali neto primici	25,001,600.00
9 Neto finansiranje	67,123,100.00
RAZLIKA U FINANSIRANJU	0.00

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2017. godinu

Analizom strukture predviđenih budžetskih prihoda, očekivano najviše novca se prikupilo od poreza i to 91,45%, dok je ostatak od 8,55% prikupljen po osnovu raznih neporeskih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu, u strukturi ukupnih prihoda, neporeski prihodi su porasli. Detalji su prikazani u tabeli 23. i na grafikonu 17.

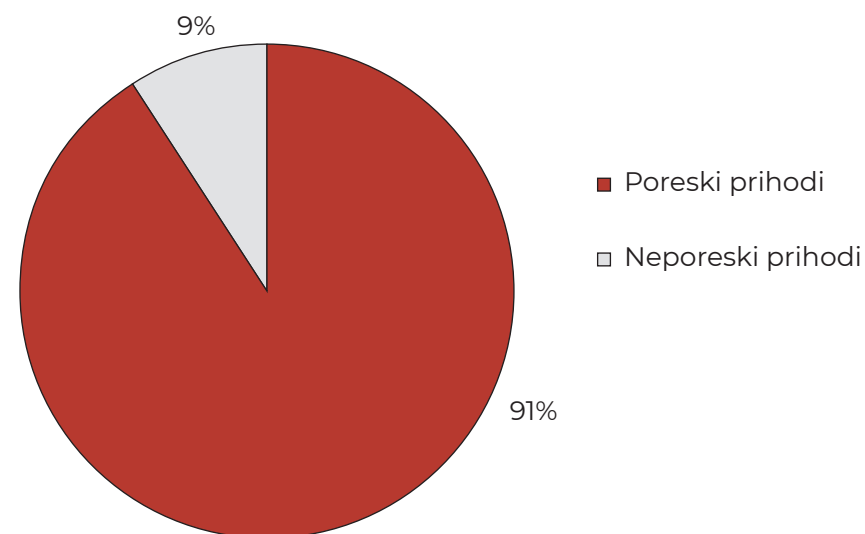
Tabela 23. – Struktura budžetskih prihoda Republike Srpske za 2017. godinu

BUDŽETSKI PRIHODI	IZNOS	%
1 Poreski prihodi	2,369,635,200.00	91.45%
2 Neporeski prihodi	221,430,100.00	8.55%
3 UKUPNO	2,591,065,300.00	100.00%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2017. godinu

Grafikon 17. - Struktura budžetskih prihoda Republike Srpske za 2017. godinu

Budžetski prihodi Republika Srpska 2017

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

U strukturi rashoda, dominantnu stavku od 94,20%, kao i u prethodnoj godini, predstavljaju tekući izdaci, dok se ostatak od 5,80% odnosi na rashode između budžetskih jedinica i budžetske rezerve. Podaci su prikazani u tabeli 24. i na grafikonu 18.

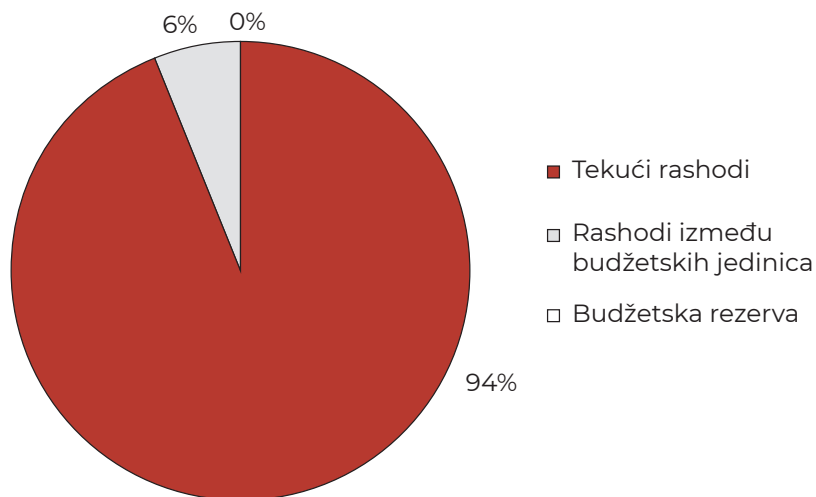
Tabela 24. – Struktura budžetskih rashoda Republike Srpske za 2017. godinu

BUDŽETSKI RASHODI	IZNOS	%
1 Tekući rashodi	2,307,515,100.00	94.20%
2 Rashodi između budžetskih jedinica	136,924,000.00	5.59%
3 Budžetska rezerva	5,074,600.00	0.21%
4 UKUPNO	2,449,513,700.00	100.00%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2017. godinu

Grafikon 18. – Struktura budžetskih rashoda Republike Srpske za 2017. godinu

Budžetski rashodi Republika Srpska 2017

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

U 2017. godini, za finansiranje rada Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, izdvojeno je 41,70 miliona KM. Ukoliko ovaj iznos usporedimo sa ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske za 2017. godinu, dobijemo podatak da je iz budžeta izdvojeno 1.70% za finansiranje Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, što je procentualno u istom omjeru kao i prethodne godine. Detalji su prikazani u tabeli 25. i na grafikonu 19.

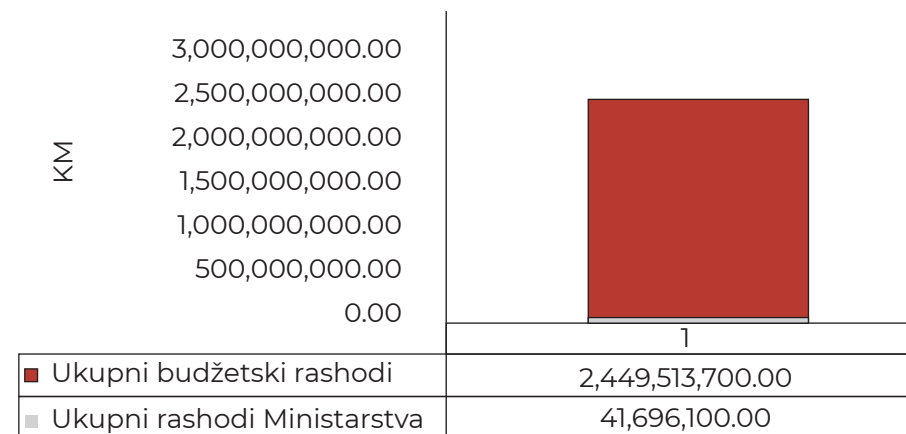
Tabela 25. – Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske

OPIS	IZNOS	%
1 Ukupni rashodi Ministarstva	41,696,100.00	1.70%
2 Ukupni budžetski rashodi	2,449,513,700.00	

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2017. godinu

Grafikon 19. – Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske

Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada je u pitanju budžet Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, analizom pojedinih budžetskih stavki, može se primjetiti da je 34,75% finansijskih sredstava raspoređeno za tekuće rashode, 64,99% se odnosi na transfere između budžetskih jedinica, a 0,25% za izdatke po osnovu nefinansijske imovine. Detalji su prikazani u tabeli 26. i na grafikonu 20.

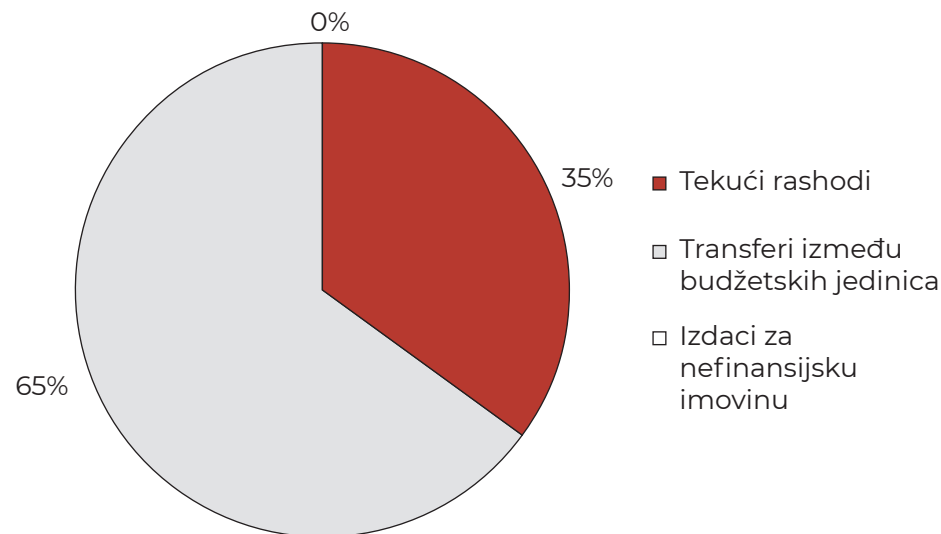
Tabela 26. – Struktura budžetskih rashoda Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za 2017. godinu

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE ZAŠTITE		IZNOS	%
1	Tekući rashodi	14,490,400.00	34.75%
2	Transferi između budžetskih jedinica	27,100,000.00	64.99%
3	Izdaci za nefinansijsku imovinu i ostali izdaci	105,700.00	0.25%
4	UKUPNO	41,696,100.00	100.00%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2017. godinu

Grafikon 20. – Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske 2017

Ministarstvo rada i socijalne zaštite Struktura rashoda

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Vezano za finansijsko izdvajanje sredstava za borbu protiv narkomanije u sklopu Republike Srpske, taj dio je predviđen i u 2017. godini kroz izdvajanje putem posebne budžetske stavke u sklopu Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite.

U sklopu tekućih rashoda, pod stavka Grantovi, predviđena je posebna stavka „Tekući grant za realizaciju Nacionalne strategije borbe protiv narkomanije“ u iznosu 160.000 KM. Ukoliko analiziramo ovaj iznos, on čini ukupni 0,39% od ukupnog iznosa predviđenog za finansiranje rada Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, a 0,0066% ukupnih svih budžetskih izdataka. Podaci su prikazani u tabeli 27.

Tabela 27. – Procentualni izdaci za realizaciju Nacionalne strategije borbe protiv narkomanije u odnosu na ukupne budžetske rashode i ukupne rashode Ministarstva za 2017. godinu

OPIS	IZNOS	%
1 Tekući grant za realizaciju Nacionalne strategije borbe protiv narkomanije	160,000.00	
2 Ukupni rashodi Ministarstva	41,696,100.00	0.3837%
3 Ukupni budžetski rashodi	2,449,513,700.00	0.0065%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2017. godinu

Na kraju u analizi budžeta za 2017. godinu, Federacije BiH i Republike Srpske, kada sumiramo rashode oba ministarstva, te rashode budžeta, dobijemo podatak da je procenat finansiranja rada ministarstava u odnosu na ukupne budžetske rashode 2,29%, što se vidi i u tabeli 28. Razlog za procentualno povećanje je zbog porasta budžeta za zdravstvo i u FBiH i u RS-u.

Tabela 28. – Odnos rashoda Ministarstva (zbirno FBiH i RS) prema ukupnim rashodima Budžeta

OPIS	IZNOS	%
1 Ukupni rashodi Ministarstva (zbirno FBiH + RS)	93,910,455.00	2.29%
2 Ukupni budžetski rashodi	4,108,322,170.00	

Izvor: Budžet Federacije BiH i Republike Srpske za 2017. godinu

Analiza budžeta Federacije BiH za 2018. godinu

Budžet Federacije BiH za 2018. godinu planiran je u iznosu od 2,882,661,837.00 KM. U odnosu na 2017. godinu, ostvareno je povećanje budžeta u iznosu 185,235,112.00 KM ili 9,36%. Sama struktura Budžeta Federacije BiH, prikazana je u tabeli 29.

Tabela 29. – Struktura Budžeta Federacije BiH za 2018. godinu

OPIS	IZNOS
1 Budžetski prihodi	2,269,661,837.00
2 Budžetski rashodi	1,745,796,891.00
3 Tekući bilans (1-2)	523,864,946.00
4 Primici od prodaje nefinansijske imovine	0.00
5 Izdaci od nabavke nefinansijske imovine	0.00
6 Neto nabavka nefinansijske imovine (4-5)	0.00
7 Ukupan suficit (3+6)	523,864,946.00
8 Primici od finansijske imovine i zaduživanja	613,000,000.00
9 Izdaci za nabavku finansijske imovine i otplatu dugova	1,136,864,946.00
10 Neto finansiranje (8-9)	-523,864,946.00
11 Ukupan finansijski rezultat (7+10)	0.00
12 Pokriće ostvarenog deficita (11)	0.00
SVEUKUPNI PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE	2,882,661,837.00
SVEUKUPNI RASHODI, IZDACI I POKRIĆE DEFICITA	2,882,661,837.00

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2018. godinu

Kada su u pitanju budžetski prihodi za 2018. godinu, slično kao i u prethodnim godinama, nešto malo preko ¼ prikupljenih prihoda dolazi od neporeznih prihoda, a ostatak od prihoda od poreza, primarno od indirektnih poreza. U strukturi prihoda, nije bilo značajnijih promjena, tj. veći rast neporeznih prihoda u odnosu na prihode od poreza je doveo do pomjeranja strukture

za oko 2% u korist neporeznih prihoda. Razlog je povećanje neporeznih prihoda za oko 100 miliona KM. Detalji su prikazani u tabeli 30. i na grafikonu 21.

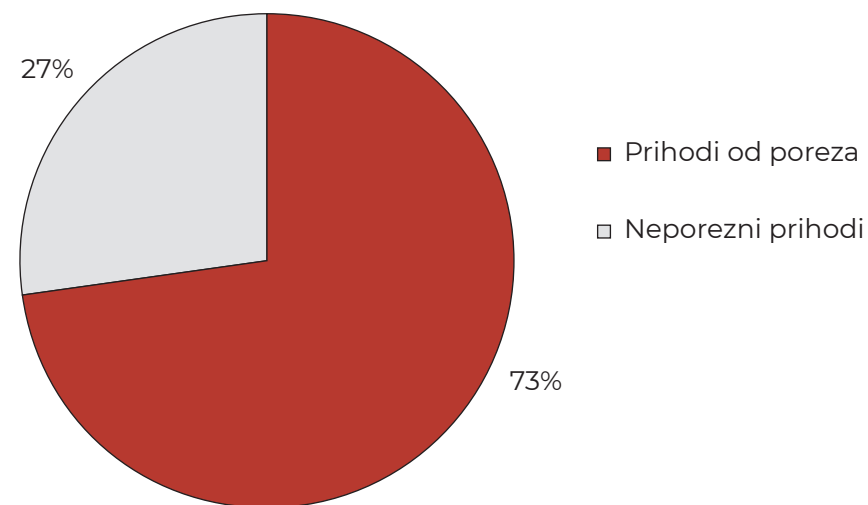
Tabela 30. – Struktura budžetskih prihoda Federacije BiH za 2018. godinu

BUDŽETSKI PRIHODI	IZNOS	%
1 Prihodi od poreza	1,661,978,242.00	73.23%
2 Neporezni prihodi	607,683,595.00	26.77%
3 UKUPNO	2,269,661,837.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2018. godinu

Grafikon 21. - Struktura budžetskih prihoda Federacije BiH za 2018. godinu

Budžetski prihodi Federacija BiH 2018

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada su u pitanju budžetski rashodi Federacije BiH za 2018. godinu, metodološki nije bilo promjena u odnosu na prethodnu godinu, tako da su isti podjeljeni u tri glavne kategorije i to tekući rashodi, kapitalni izdaci i transferi, te izdaci za kamate. Naveću stavku u budžetskih rashodima predstavljaju tekući rashodi, na koje odlazi 78.53% svih ukupnih budžetskih rashoda, što je manje u odnosu na prethodnu godinu, dok ostatak odlazi na druge dvije kategorije. Detalji su prikazani u tabeli 31. i na grafikonu 22.

Tabela 31. – Struktura budžetskih rashoda Federacije BiH za 2018. godinu

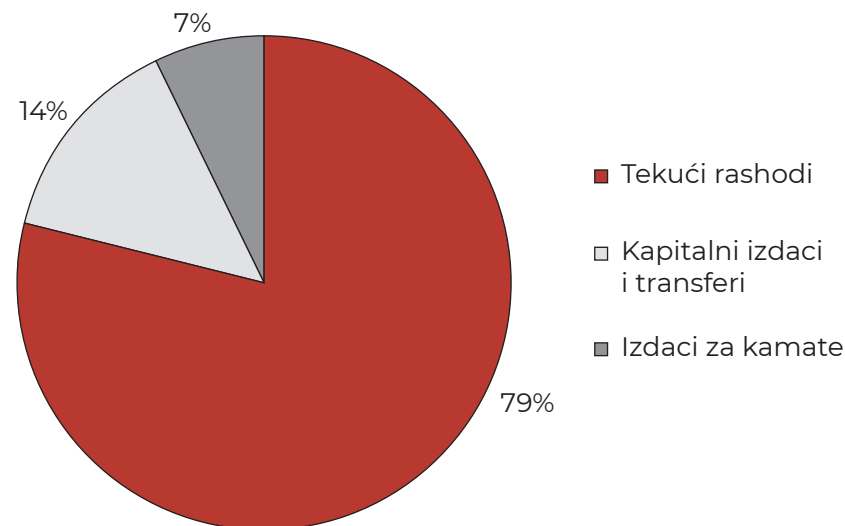
BUDŽETSKI RASHODI	IZNOS	%
1 Tekući rashodi	1,370,900,821.00	78.53%
2 Kapitalni izdaci i transferi	249,983,542.00	14.32%
3 Izdaci za kamate	124,912,528.00	7.16%
4 UKUPNO	1,745,796,891.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2018. godinu

Kada je u pitanju finansiranje oblasti zdravstva iz Budžeta Federacije BiH, u 2018. godini, nije bilo promjena, tako da se i dalje ova oblast finansirala kroz dvije budžetske stavke i to Federalno ministarstvo zdravstva i Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH.

Grafikon 22. - Struktura budžetskih rashoda Federacije BiH za 2018. godinu

Budžetski rashodi Federacija BiH 2018

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Prema podacima koji su prikazani u Budžetu Federacije BiH za 2018. godinu, na finansiranje rada Federalnog ministarstva zdravstva izdvojeno je 43,37 miliona KM, što je veće za oko 0,11 miliona KM u odnosu na godinu prije, dok je za Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH budžet planiran u iznosu od 9,02 miliona KM, što je veće za 0,06 miliona KM u odnosu na 2017. godinu. Iz ovih podataka se može primjetiti da su izdvajanja za oblast zdravstva simoblično povećana u odnosu na prethodnu godinu. Ukupno finansiranje za oblast zdravstva iz Budžeta FBiH, kroz ove dvije stavke iznosi 52,39 miliona KM. Detalji su prikazani u tabeli 32. i na grafikonu 23.

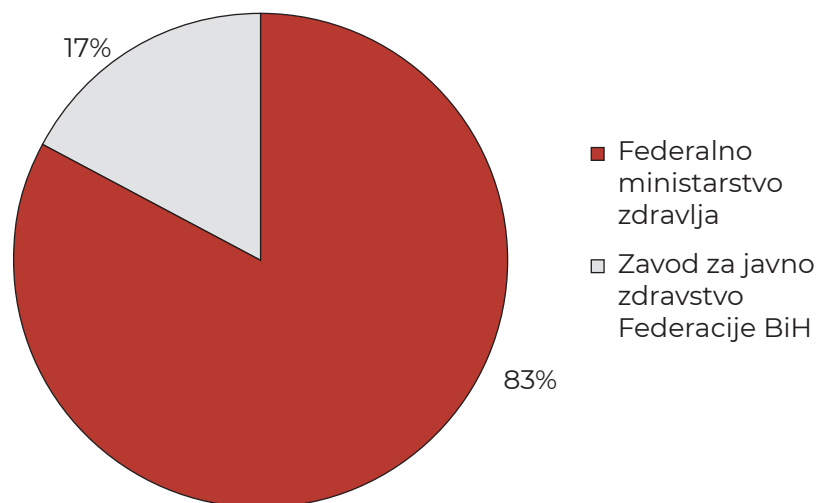
Tabela 32. – Budžetski izdaci za zdravstvo Federacije BiH za 2018. godinu

BUDŽETSKI IZDACI ZA ZDRAVSTVO U FBIH		IZNOS	%
1	Federalno ministarstvo zdravstva	43,371,195.00	82.79%
2	Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH	9,018,521.00	17.21%
3	UKUPNO	52,389,716.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2018. godinu

Grafikon 23. - Budžetski izdaci za zdravstvo Federacije BiH za 2018. godinu

Budžetski izdaci za zdravstvo u FBIH

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada je u pitanju utrošak finansijskih sredstava, koja su planirana za Federalno ministarstvo zdravstva, prema podacima iz Budžeta Federacije BiH za 2018. godinu, 94,31% tih sredstava odlazi na tekuće transfere, što je neznatno manje nego u prethodnom periodu, dok ostatak planiranog novca se troši na druge budžetske stavke, kako je to prikazano u tabeli 33., te na grafikonu 24.

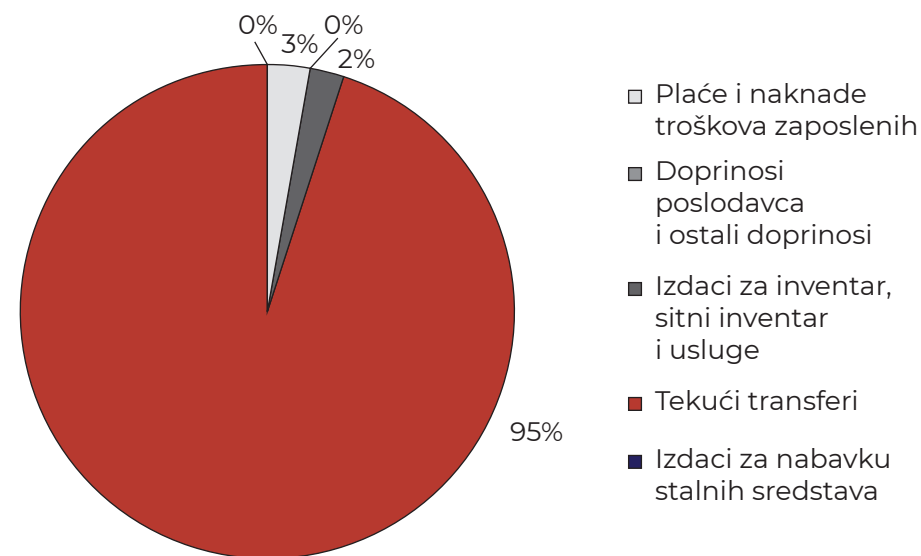
Tabela 33. – Budžetski izdaci za Federalnog ministarstva zdravstva za 2018. godinu

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA		IZNOS	%
1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	1,388,618.00	3.20%
2	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	125,224.00	0.29%
3	Izdaci za inventar, sitni inventar i usluge	943,262.00	2.17%
4	Tekući transferi	40,904,091.00	94.31%
5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	10,000.00	0.02%
6	UKUPNO	43,371,195.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2018. godinu

Grafikon 24. – Budžetski izdaci za Federalnog ministarstva zdravstva za 2018. godinu

Federalno Ministarstvo zdravstva

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kao i u prethodnoj godini najveću stavku u budžetu Federalnog ministarstva zdravstva čine tekući transferi, koji su procentualno porasli na nivo od 95%. Od ukupnog iznosa tekućih transfera, 26 miliona se odnosi na tranfer prema Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, što je na istom nivou, kako je bilo u 2016. i 2017. godini, dok se ostatak novca također odnosi na tranfere drugim nivoima vlasti.

Kada je u pitanju Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, ukupan budžet ove institucije iznosi 9,02 miliona KM u 2018. godini, što je povećanje za oko 0,06 miliona KM u odnosu na 2017. godinu. Od planiranog iznosa, gotovo 99% novca odlazi na plaće i naknade zaposlenih, doprinose, te izdatke na inventar i usluge, dok samo 0,46% se odnosi na tekuće transfere. Finansijska sredstva koja su planirana za tekuće transfere, odnose se na troškove sudskih presuda. Detalji su prikazani u tabeli 34., te na grafikonu 25.

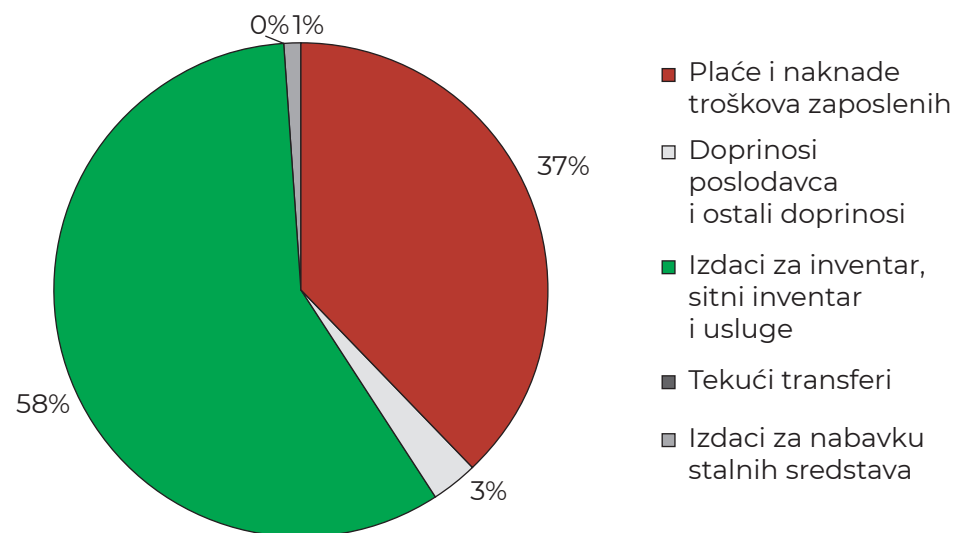
Tabela 34. – Budžetski izdaci Zavoda za javno zdravstvo FBiH za 2018. godinu

	ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FBiH	IZNOS	%
1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3,390,767.00	37.60%
2	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	314,194.00	3.48%
3	Izdaci za inventar, sitni inventar i usluge	5,187,460.00	57.52%
4	Tekući transferi	41,100.00	0.46%
5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	85,000.00	0.94%
6	UKUPNO	9,018,521.00	100.00%

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2018. godinu

Grafikon 25. – Budžetski izdaci Zavoda za javno zdravstvo FBiH za 2018. godinu

Zavod za javno zdravlje FBiH

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada usporedimo ukupan iznos izdvajanja za segment zdravstva u FBiH, koji je planiran kroz Budžet Federacije BiH za 2018. godinu, u odnosu na ukupne budžetske rashode, procentualno ova izdvajanja čine 3,00% ukupnih budžetskih rashoda. Ako ovaj podatak usporedimo sa prethodnom godinom, vidimo da je došlo do smanjenja izdvajanja za oblast zdravstva u procentima, primarno zbog rasta budžetskih rashoda, a zadržavanja nivoa izdvajanja za oblast zdravstva u cjelini. Podaci su prikazani u tabeli 35., kao i na grafikonu 26.

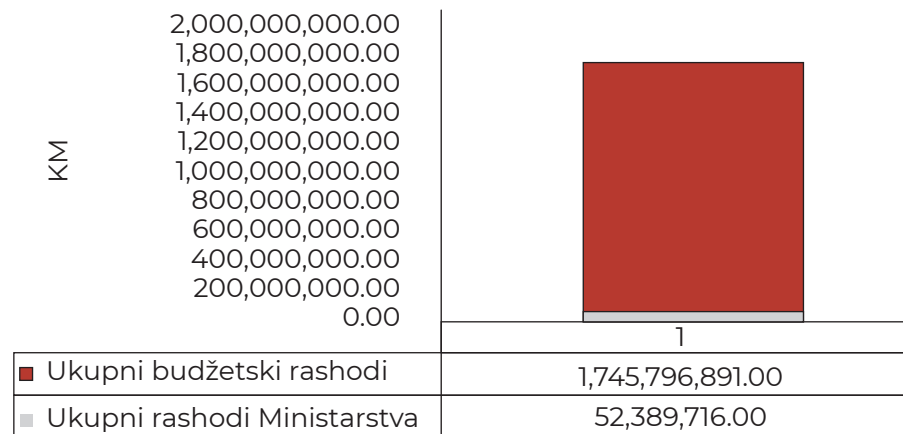
Tabela 35. – Izdaci za zdravstvo u FBiH za 2018. godinu u odnosu na ukupne rashode

OPIS	IZNOS	%
1 Ukupni budžet za zdravstvo	52,389,716.00	3.00%
2 Ukupni budžetski rashodi	1,745,796,891.00	

Izvor: Budžet Federacije BiH za 2018. godinu

Grafikon 26. – Izdaci za zdravstvo u FBiH za 2018. godinu u odnosu na ukupne rashode

Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Za razliku od Republike Srpske, gdje postoji tačna budžetska stavka za finansiranje programa za prevenciju narkomanije, u FBiH se direktno iz Budžeta Federacije BiH, kako za 2016., tako i za 2017. godinu nisu planirana izdvajanja finansijskih sredstva za ovu namjenu.

Analiza budžeta Republike Srpske za 2018. godinu

Budžet Republike Srpske za 2018. godinu planiran je u iznosu od 2.683.598.900,00 KM. U odnosu na 2017. godinu, ostvareno je povećanje budžeta za 92,53 miliona KM, što predstavlja povećanje za 3,57% u odnosu na prethodnu godinu. Prema ovom prijedlogu, planirano je ostvaranje i budžetskog suficita u iznosu nešto većem od 125 miliona KM. Struktura budžeta prikazana je u tabeli 36.

Tabela 36. – Struktura budžeta Republike Srpske za 2018. godinu

OPIS	IZNOS
1 Budžetski prihodi	2,683,598,900.00
2 Budžetski rashodi	2,501,242,200.00
3 Bruto budžetski suficit / deficit (1-2)	182,356,700.00
4 Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	57,133,700.00
5 Budžetski suficit / deficit (3-4)	125,223,000.00
6 Neto primici od finansijske imovine	80,327,600.00
7 Neto zaduživanje	191,567,100.00
8 Ostali neto primici	13,983,500.00
9 Neto finansiranje	125,223,000.00
RAZLIKA U FINANSIRANJU	0.00

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2018. godinu

Analizom strukture predviđenih budžetskih prihoda, očekivano najviše novca se prikupilo od poreza i to 92,95%, dok je ostatak od 7,05% prikupljen po osnovu raznih neporeskih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu, u strukturi ukupnih prihoda, poreski prihodi su porasli. Detalji su prikazani u tabeli 37. i na grafikonu 27.

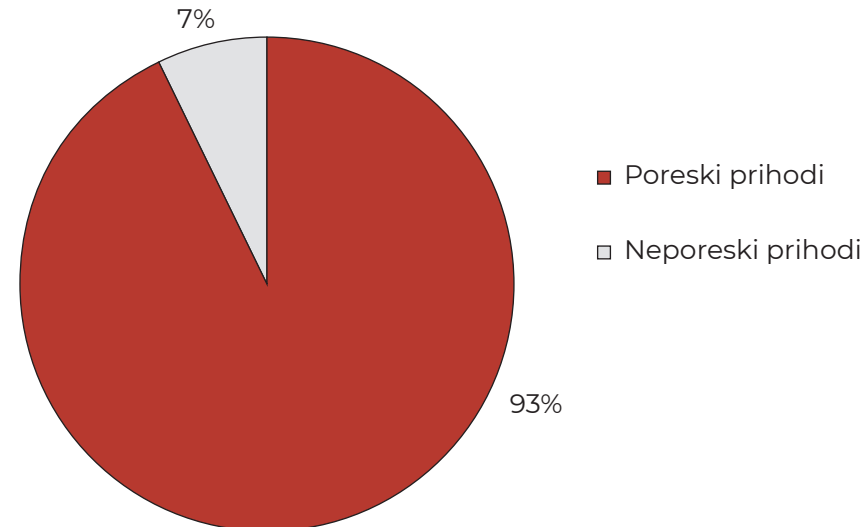
Tabela 37. – Struktura budžetskih prihoda Republike Srpske za 2018. godinu

BUDŽETSKI PRIHODI	IZNOS	%
1 Poreski prihodi	2,494,339,300.00	92.95%
2 Neporeski prihodi	189,259,600.00	7.05%
3 UKUPNO	2,683,598,900.00	100.00%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2018. godinu

Grafikon 27. - Struktura budžetskih prihoda Republike Srpske za 2018. godinu

Budžetski prihodi Republika Srpska 2018

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

U strukturi rashoda, dominantnu stavku od 93,45%, kao i u prethodnoj godini, predstavljaju tekući izdaci, dok se ostatak od 6,55% odnosi na rashode između budžetskih jedinica i budžetske rezerve. Podaci su prikazani u tabeli 38. i na grafikonu 28.

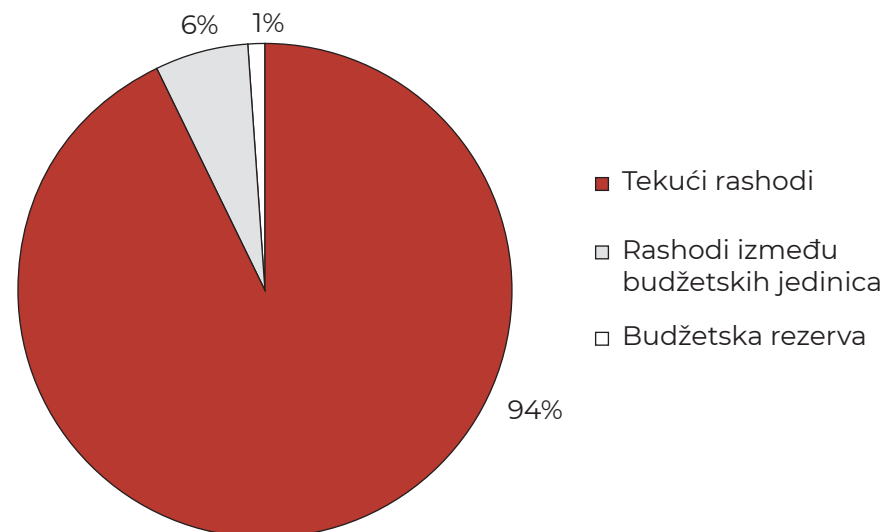
Tabela 38. – Struktura budžetskih rashoda Republike Srpske za 2018. godinu

BUDŽETSKI RASHODI	IZNOS	%
1 Tekući rashodi	2,337,458,900.00	93.45%
2 Rashodi između budžetskih jedinica	147,893,300.00	5.91%
3 Budžetska rezerva	15,890,000.00	0.64%
4 UKUPNO	2,501,242,200.00	100.00%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2018. godinu

Grafikon 28. – Struktura budžetskih rashoda Republike Srpske za 2018. godinu

Budžetski rashodi Republika Srpska 2018

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

U 2017. godini, za finansiranje rada Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, izdvojeno je 65,24 miliona KM, što je znatno više nego u godini prije, tako da je povećanje ostvareno za oko 23,5 miliona KM. Ukoliko ovaj iznos usporedimo sa ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske za 2018. godinu, dobijemo podatak da je iz budžeta izdvojeno 2.61% za finansiranje Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, što je procentualno veće za 0,91% u odnosu na prethodnu godinu. Detalji su prikazani u tabeli 39. i na grafikonu 29.

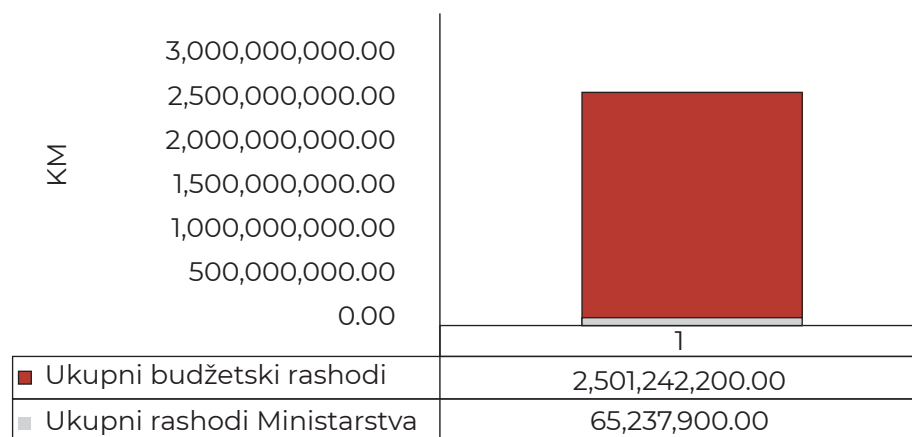
Tabela 39. – Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske

OPIS	IZNOS	%
1 Ukupni rashodi Ministarstva	65,237,900.00	2.61%
2 Ukupni budžetski rashodi	2,501,242,200.00	

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2018. godinu

Grafikon 29. – Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske

Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

U budžetu Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite za 2018. godinu, došlo je do znatnog povećanja budžeta, tako da je povećanje raspoređeno na svim budžetskih stavkama. Analizom pojedinih budžetskih stavki, može se primjetiti da su tekući rashodi procentualno smanjeni u odnosu na ukupni budžet sa 34,75% na 20,77%, što je slučaj i sa transferima između budžetskih jedinica, koji iako su apsolutno povećani, u procentima su smanjeni sa 64,99% na 61,11%.

Sa druge strane povećana su izdvajanja za izdatke po osnovu nefinansijske imovine sa 0,25% na 14,03%. Ostatak od 4,09% se odnosi na ostale izdatke. Detalji su prikazani u tabeli 40. i na grafikonu 30.

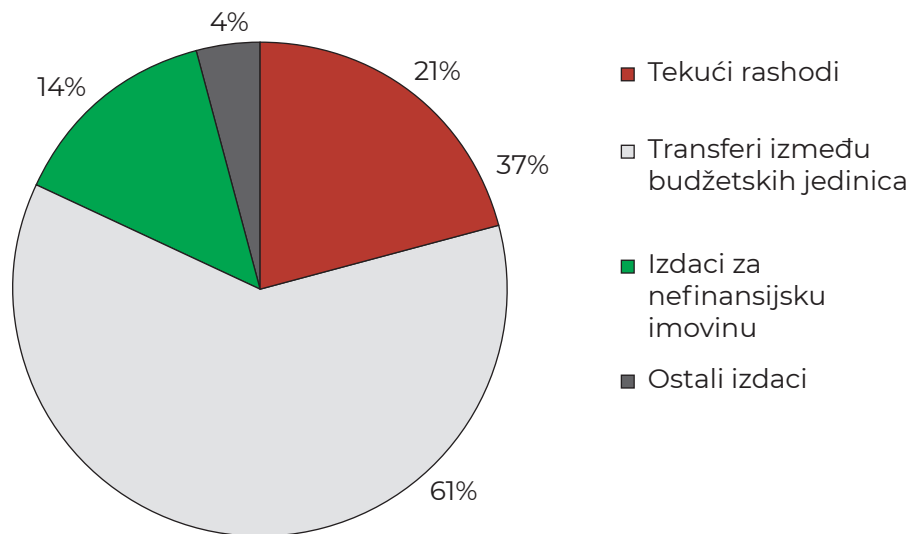
Tabela 40. – Struktura budžetskih rashoda Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za 2017. godinu

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE ZAŠTITE	IZNOS	%
1 Tekući rashodi	13,548,700.00	20.77%
2 Transferi između budžetskih jedinica	39,870,000.00	61.11%
3 Izdaci za nefinansijsku imovinu	9,151,000.00	14.03%
4 Ostali izdaci	2,668,200.00	4.09%
5 UKUPNO	65,237,900.00	100.00%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2018. godinu

Grafikon 30. – Odnos rashoda Ministarstva prema ukupnim rashodima Budžeta Republike Srpske 2018

**Ministarstvo rada i socijalne zaštite
Struktura rashoda**

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Vezano za finansijsko izdvajanje sredstava za borbu protiv narkomanije u sklopu Republike Srpske, taj dio je predviđen i u 2018. godini kroz izdvajanje putem posebne budžetske stavke u sklopu Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite.

U sklopu tekućih rashoda, pod stavka Grantovi, predviđena je posebna stavka „Tekući grant za realizaciju Nacionalne strategije borbe protiv narkomanije“ u iznosu 160.000 KM. Ukoliko analiziramo ovaj iznos, on čini ukupno 0,24% od ukupnog iznosa predviđenog za finansiranje rada Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, a 0,0064% ukupnih svih budžetskih izdataka. Kao što se može primjetiti iz podataka, znatno povećanje budžeta za oblast zdravstva, koje se desilo u 2018. godini, nije usmjereno u ovaj segment prevencije, tako

da je on ostao u rangu prethodnih godina, ali je procentualno iznos izdvajanja opao, kako u odnosu prema ukupnim rashodima Ministarstva zdravstva, tako i prema ukupnim budžetskih rashodima. Podaci su prikazani u tabeli 41.

Tabela 41. – Procentualni izdaci za realizaciju Nacionalne strategije borbe protiv narkomanije u odnosu na ukupne budžetske rashode i ukupne rashode Ministarstva za 2017. godinu

OPIS	IZNOS	%
1 Tekući grant za realizaciju Nacionalne strategije borbe protiv narkomanije	160,000.00	
2 Ukupni rashodi Ministarstva	65,237,900.00	0.2453%
3 Ukupni budžetski rashodi	2,501,242,200.00	0.0064%

Izvor: Budžet Republike Srpske za 2018. godinu

Ukoliko usporedimo podatke iz budžeta za 2018. godinu, Federacije BiH i Republike Srpske, u dijelu koji se odnosi na rashode oba ministarstva, te rashode budžeta, dobijemo podatak da je procenat finansiranja rada ministarstava u odnosu na ukupne budžetske rashode 2,77%, što se vidi i u tabeli 42. Razlog za znatno procentualno povećanje je zbog porasta budžeta za zdravstvo u Republici Srpskoj, što je detaljno objašnjeno.

Tabela 42. – Odnos rashoda Ministarstva (zbirno FBiH i RS) prema ukupnim rashodima Budžeta

OPIS	IZNOS	%
1 Ukupni rashodi Ministarstva (zbirno FBiH + RS)	117,627,616.00	2.77%
2 Ukupni budžetski rashodi	4,247,039,091.00	

Izvor: Budžet Federacije BiH i Republike Srpske za 2018. godinu

Analiza budžeta Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH za 2016. godinu sa naglaskom na Fond solidarnosti

Finansijskim planom Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja za 2016. godinu se planiraju prihodi po izvorima sredstava i rashodi po namjenama prema ekonomskoj klasifikaciji, te kapitalni izdaci.

Sastavni dio Finansijskog plana Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja čini i posebno u urađen Finansijski plan federalnog fonda solidarnosti za 2016. godinu.

S obzirom da je u pitanju finansijski plan, on se radi na bazi izvršenja Finansijskog plana za period januar-juli 2015. godine i procjene za 2016. godinu.

U narednoj tabeli 43. prikazan je finansijski plan prihoda i rashoda za 2016. godinu.

Tabela 43. – Finansijski plan prihoda i rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

OPIS	IZNOS
1 Ukupni prihodi	144,167,000.00
2 Ukupni tekući rashodi	144,003,900.00
3 Obavezne rezerve za zdravstvenu zaštitu detaširanih radnika	120,000.00
4 Kapitalni izdaci za teret tekućih prihoda	43,100.00
5 UKUPNO (1-2-3-4)	0.00

Izvor: Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

Analizom dostupnih podataka, može se vidjeti da su prihodi planirani u ukupnom iznosu od 144,167,000.00 KM i to iz nekoliko različitih stavki.

Najveća stavka se odnosi na prihode od poreza, koji uključuju doprinose za obavezno zdravstveno osiguranje u iznosu od 113,000,000.00 KM, paušalnih naknada po osnovu osiguranja ino osiguranika u iznosu od 2,000,000.00 KM i dodatnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu zaposlenika na radu u inostranstvu u iznosu od 1,156,000.00 KM.

Prihodi su planirani i iz sredstava iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, u ukupnom iznosu od 31,933,035.00 KM, od čega po osnovu transfera za 2016. godinu u iznosu od 28,000,000.00 KM i za pokriće dijela gubitka federalnog fonda solidarnosti iz 2011. godine u iznosu od 3,933,035.00 KM.

Ostali prihodi su planirani u iznosu od 11,000.00 KM.

Detalji su prikazani u tabeli 44. i grafikonu 31.

Tabela 44. – Finansijski plan prihoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

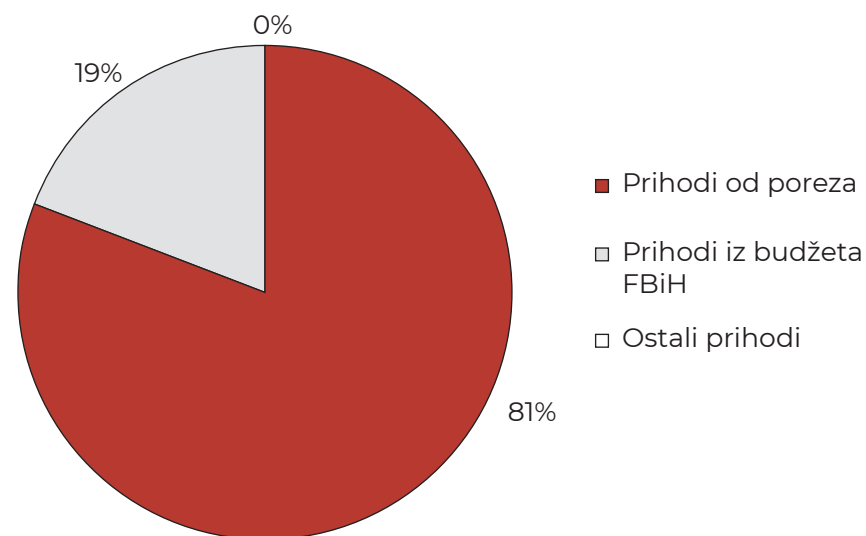
OPIS	IZNOS
1 Prihodi od poreza	116,156,000.00
Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u FBiH	113,000,000.00
Prihodi od doprinosa od ino osiguranika (paušali)	2,000,000.00
Prihodi od dodatnog doprinosa za detaširane radnike	1,156,000.00
2 Prihodi iz budžeta FBiH	28,000,000.00
Transfer iz Budžeta FBiH za federalni fond solidarnosti	26,000,000.00
Transfer iz Budžeta FBiH za liječenje povratnika u RS	2,000,000.00
3 Ostali prihodi	11,000.00
4 UKUPNI PRIHODI	144,167,000.00
5 Sredstva iz Budžeta FBiH za pokriće dijela gubitka iz 2011. godine	3,933,035.00

Izvor: Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno u Federaciji BiH u 2016. godini planirani su po stopi od 10,2% od ukupnih prihoda iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, a na ime finansiranja federalnog fonda solidarnosti u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Grafikon 31. – Finansijski plan prihoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

Plan prihoda ZZO FBiH 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Ukupni rashodi Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja planirani su za 2016. godinu u iznosu od 144.167.000 KM i detaljno su prikazali u tabeli 45 i na grafikonu 32.

Tabela 45. – Finansijski plan rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

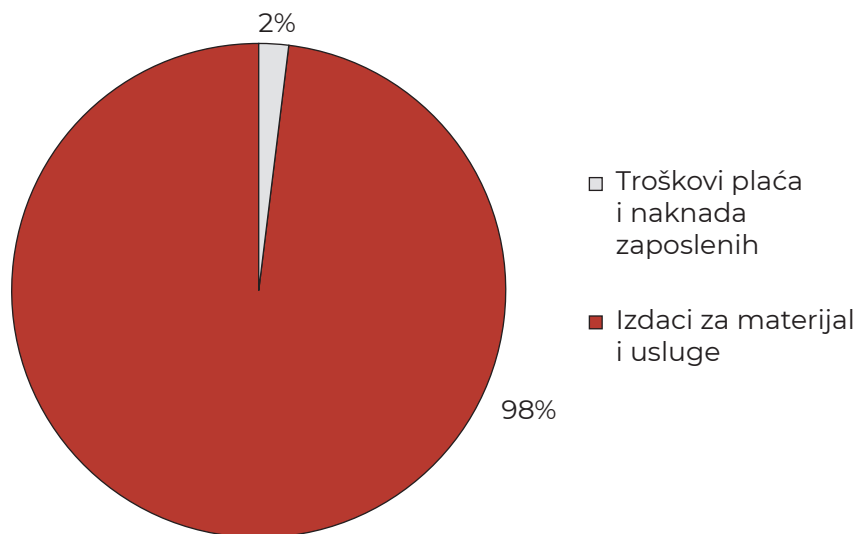
OPIS	IZNOS
1 Troškovi plaća i naknada zaposlenih	2,209,000.00
2 Izdaci za materijal i usluge	141,794,900.00
3 UKUPNI RASHODI	144,003,900.00

Izvor: Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

Grafikon 32. – Finansijski plan rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

Plan rashoda ZZO FBiH 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Detaljnijom analizom finansijskog plana rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu, može se primjetiti nekoliko značajnijih stavki.

Izdaci za nabavku medicinskog materijala planirani su u ukupnom iznosu od 16,200,000.00 KM, a obuhvataju većinski nabavku potrošnog dijaliznog materijala u iznosu od 16,000,000.00 KM. Ovi izdaci iskazani su detaljnije u okviru rashoda federalnog fonda solidarnosti i čine 11% ukupnih rashoda.

Izdaci za lijekove planirani su u ukupnom iznosu od 57,096,000.00 KM, a obuhvataju nabavku svih lijekova iz programa federalnog fonda solidarnosti, saglasno Programu zdravstvene zaštite koji se finansira sredstvima federalnog fonda solidarnosti i oni čine 40% ukupnih rashoda. Ove usluge čine 46% ukupnih rashoda.

Kada je u pitanju finansiranje za zdravstvene usluge koje će se pružati u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH, a koje se finansiraju sredstvima federalnog fonda solidarnosti, planirani su izdaci u iznosu od 53,316,000.00 KM, dok su planirani izdaci za liječenje u inostranstvu za oboljenja koja se finansiraju sredstvima federalnog fonda solidarnosti u iznosu od 10,040,000.00 KM.

Detalji su prikazani u tabeli 46. i na grafikonu 33.

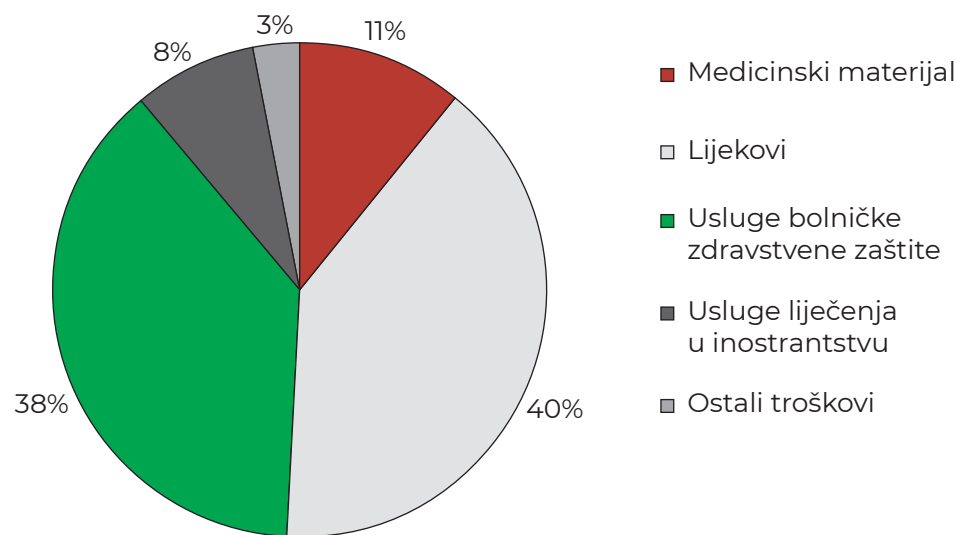
Tabela 46. – Struktura rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

OPIS	IZNOS
1 Medicinski materijal	16,200,000.00
2 Lijekovi	57,096,000.00
3 Usluge bolničke zdravstvene zaštite	55,316,000.00
4 Usluge liječenja u inostranstvu	11,040,000.00
5 Ostali troškovi	4,351,900.00
6 UKUPNO	144,003,900.00

Izvor: Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

Grafikon 33. – Struktura rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

Struktura rashoda ZZO FBiH 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kao što je u uvodu precizirano, sastavni dio Finansijskog plana Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja čini i posebno u urađen Finansijski plan federalnog fonda solidarnosti za 2016. godinu.

Prihodi federalnog fonda solidarnosti za 2016. godinu planiraju se ukupnom iznosu od 140,441,000.00 KM. Kao što se vidi, planirani prihodi Federalnog fonda solidarnosti se u manjem iznosu razlikuju od Finansijskog plana Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja, koji su u 2016. godini planirani u iznosu od 144,167,000.00 KM. Iako su predviđene iste stavke prihoda, razlika se javlja jer su u pitanju planovi.

Struktura rashoda Federalnog fonda solidarnosti je detaljnije obrađena u odnosu na finansijski plan Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja, te će ista biti prezentovana u nastavku.

Rashodi federalnog fonda solidarnosti planiraju se u skladu sa Programom zdravstvene zaštite koji se finansira sredstvima federalnog fonda solidarnosti za 2016. godinu.

Za provođenje programa za 2016. godinu planiraju se rashodi u ukupnim iznosu od 140,441,000 KM, od čega:

- ◆ za zdravstvene usluge u iznosu od 54,816,000.00 KM
- ◆ za liječenje povratnika u iznosu od 2,000,000.00 KM
- ◆ za liječenje u inostranstvu u iznosu od 10,040,000.00 KM
- ◆ za lijekove i medicinska sredstva, u iznosu od 73,296,000.00 KM
- ◆ ostali rashodi federalnog fonda solidarnosti, u iznosu od 289,000.00 KM

Detalji su prikazani u tabeli 47. i na grafikonu 34.

Tabela 47. – Struktura rashoda federalnog fonda solidarnosti FBiH za 2016. godinu

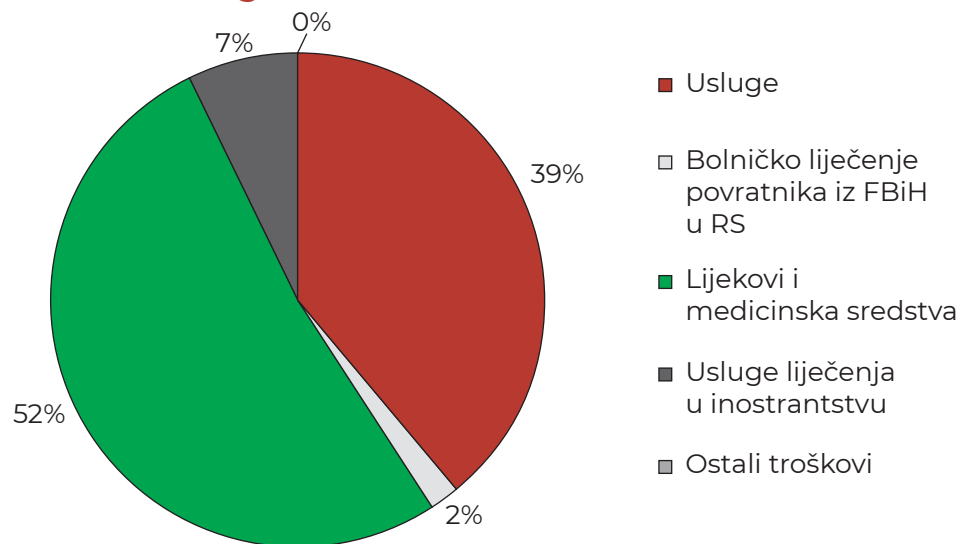
OPIS	IZNOS
1 Usluge	54,816,000.00
2 Bolničko liječenje povratnika iz FBiH u RS	2,000,000.00
3 Lijekovi i medicinska sredstva	73,296,000.00
4 Usluge liječenja u inostranstvu	10,040,000.00
5 Ostali troškovi	289,000.00
6 UKUPNO	140,441,000.00

Izvor: Finansijski plan federalnog fonda solidarnosti FBiH za 2016. godinu

Grafikon 34. – Struktura rashoda federalnog fonda solidarnosti FBiH za 2016. godinu

Struktura troškova Federalnog fonda solidarnosti 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada je u pitanju finansiranje usluga dijagnostičkih pretraga na hepatitis C i težih oblika hepatitisa B, kao i finansiranje lijekova za liječenje oboljenja od hepatitisa C i B, u budžetu federalnog fonda solidarnosti predviđeno je 4,220,000.00 KM što čini 3% ukupnog budžeta fonda. Detalji su prikazi u tabeli 48.

Tabela 48. – Izdvajanja za dijagnostičke usluge i lijekove za prevenciju hepatitisa C i B

	OPIS	IZNOS	%
1	Usluge dijagnostičkih pretraga na hepatitis C i težih oblika hepatitisa B	220,000.00	0.1566%
2	Lijekovi za liječenje oboljelih od hepatitisa C i B	4,000,000.00	2.8482%
3	Ukupni rashodi federalnog fonda solidarnosti	140,441,000.00	3.0048%

Izvor: Finansijski plan federalnog fonda solidarnosti FBiH za 2016. godinu

Analiza budžeta Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH za 2017. godinu sa naglaskom na Fond solidarnosti

Finansijskim planom Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja za 2017. godinu se planiraju prihodi po izvorima sredstava i rashodi po namjenama prema ekonomskoj klasifikaciji, te kapitalni izdaci.

Prilikom izrade Finansijskog plana, obzirom na obavezu uvođenja trezorskog načina poslovanja došlo je do prestrukturiranja određenih pozicija programa sa ciljem usklađivanja sa aplikacijom za vođenje trezorskog poslovanja.

Uz Finansijski plan Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja posebno je urađen Finansijski plan federalnog fonda solidarnosti za 2017. godinu koji čini sastavni dio ovog Finansijskog plana.

S obzirom da je u pitanju finansijski plan, on se radi na bazi izvršenja Finansijskog plana za period januar - juli 2016. godine i procjene za 2017. godinu.

U narednoj tabeli 49. prikazan je finansijski plan prihoda i rashoda za 2017. godinu.

Tabela 49. – Finansijski plan prihoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

OPIS	IZNOS
1 Ukupni prihodi	149,022,000.00
2 Ukupni tekući rashodi	148,846,000.00
3 Obavezne rezerve za zdravstvenu zaštitu detaširanih radnika	120,000.00
4 Kapitalni izdaci za teret tekućih prihoda	56,000.00
5 UKUPNO (1-2-3-4)	0.00

Izvor: Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

Analizom dostupnih podataka, može se vidjeti da su prihodi planirani u ukupnom iznosu od 149,022,000.00 KM i to iz nekoliko različitih stavki, što je za 3,4% više nego u 2016. godini.

Najveća stavka se odnosi na prihode od poreza, koji uključuju doprinose za obavezno zdravstveno osiguranje u iznosu od 116,640,000.00 i veći su za 3,640,000.00 KM u odnosu na prethodnu godinu, paušalnih naknada po osnovu osiguranja ino osiguranika u iznosu od 3,000,000.00 KM, što je povećanje za 1,000,000.00 KM u odnosu na prethodnu godinu i dodatnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu zaposlenika na radu u inostranstvu u iznosu od 1,200,000.00 KM.

Prihodi su planirani i iz sredstava iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, u ukupnom iznosu od 30,402,380.00 KM, od čega po osnovu transfera za 2016. godinu u iznosu od 28,000,000.00 KM i za pokriće dijela gubitka federalnog fonda solidarnosti iz 2011. godine u iznosu od 2,402,380.00 KM. Ostali prihodi i donacije planirani su u iznosu od 182,000.00 KM. Detalji su prikazani u tabeli 50. i grafikonu 35.

Tabela 50. – Finansijski plan prihoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

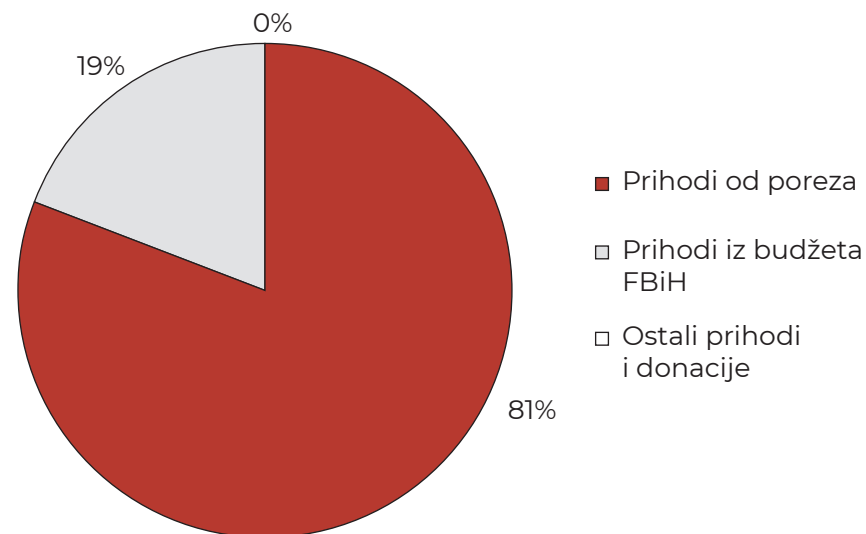
OPIS	IZNOS
1 Prihodi od poreza	120,840,000.00
Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u FBiH	116,640,000.00
Prihodi od doprinosa od ino osiguranika (paušali)	3,000,000.00
Prihodi od dodatnog doprinosa za detaširane radnike	1,200,000.00
2 Prihodi iz budžeta FBiH	28,000,000.00
Transfer iz Budžeta FBiH za federalni fond solidarnosti	26,000,000.00
Transfer iz Budžeta FBiH za liječenje povratnika u RS	2,000,000.00
3 Ostali prihodi i donacije	182,000.00
4 UKUPNI PRIHODI	149,022,000.00
5 Sredstva iz Budžeta FBiH za pokriće dijela gubitka iz 2011. godine	2,402,380.00

Izvor: Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

Kao i za 2016. godinu, prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno u Federaciji BiH u 2016. godini planirani su po stopi od 10,2% od ukupnih prihoda iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, a na ime finansiranja federalnog fonda solidarnosti u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Grafikon 35. – Finansijski plan prihoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

Plan prihoda ZZO FBiH 2017

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Ukupni rashodi Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja planirani su za 2017. godinu u iznosu od 148,864,000.00 KM i veći su za 4.679.000 KM u odnosu na 2016. godinu. Detalji su prikazali u tabeli 51. i na grafikonu 38.

Tabela 51. – Finansijski plan rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

OPIS	IZNOS
1 Troškovi plaća i naknada zaposlenih	1,979,000.00
2 Izdaci za materijal i usluge	146,867,000.00
3 UKUPNI RASHODI	148,846,000.00

Izvor: Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2016. godinu

Grafikon 36. – Finansijski plan rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

Plan rashoda ZZO FBiH 2017

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Detaljnijom analizom finansijskog plana rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu, može se primjetiti nekoliko značajnijih stavki, kao i u prethodnoj godini.

Izdaci za nabavku medicinskog materijala planirani su u ukupnom iznosu od 16,100,000.00 KM, a obuhvataju većinski nabavku potrošnog dijaliznog materijala u iznosu od 15,900,000.00 KM. Ovi izdaci iskazani su detaljnije u okviru rashoda federalnog fonda solidarnosti i čine 11% ukupnih rashoda. U odnosu na prošlu godinu, manji su za 100,000.00 KM.

Izdaci za lijekove planirani su u ukupnom iznosu od 58,500,000.00 KM 57,096,000.00 KM, a obuhvataju nabavku svih lijekova iz programa federalnog fonda solidarnosti, saglasno Programu zdravstvene zaštite koji se finansira sredstvima federalnog fonda solidarnosti.

Ove usluge čine 39% ukupnih rashoda. Ova stavka je povećana za 1,404,000.00 KM u odnosu na prošlu godinu.

Kada je u pitanju finansiranje za zdravstvene usluge koje će se pružati u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH, a koje se finansiraju sredstvima federalnog fonda solidarnosti, planirani su izdaci u iznosu od 55,204,000.00 KM i veći su za 1,888,000.00 KM, dok su planirani izdaci za liječenje u inostranstvu za oboljenja, koja se finansiraju sredstvima federalnog fonda solidarnosti također povećana na iznos od 11,860,000.00 KM, što je veće za 1,820,000.00 u odnosu na prošlu godinu. Ove dvije stavke čine 46% ukupnih rashoda.

Detalji su prikazani u tabeli 52. i na grafikonu 37.

Tabela 52. – Struktura rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

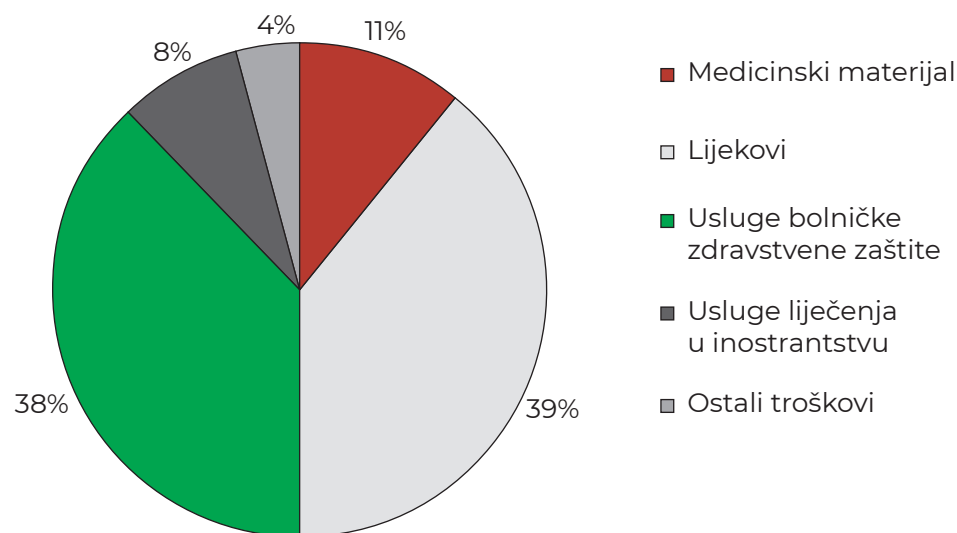
OPIS	IZNOS
1 Medicinski materijal	16,100,000.00
2 Lijekovi	58,500,000.00
3 Usluge bolničke zdravstvene zaštite	57,204,000.00
4 Usluge liječenja u inostranstvu	11,860,000.00
5 Ostali troškovi	5,182,000.00
6 UKUPNO	148,846,000.00

Izvor: Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

Grafikon 37. – Struktura rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja FBiH za 2017. godinu

Struktura rashoda ZZO FBiH 2017

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kao što je u uvodu precizirano, sastavni dio Finansijskog plana Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja čini i posebno u urađen Finansijski plan federalnog fonda solidarnosti za 2017. godinu.

Prihodi federalnog fonda solidarnosti za 2017. godinu planiraju se ukupnom iznosu od 147,810,000.00 KM. Kao što se vidi, planirani prihodi Federalnog fonda solidarnosti se u manjem iznosu razlikuju od Finansijskog plana Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja, koji su u 2017. godini planirani u iznosu od 149,022,000.00 KM. Iako su predviđene iste stavke prihoda, razlika se javlja jer su u pitanju planovi.

Struktura rashoda Federalnog fonda solidarnosti je detaljnije obrađena u odnosu na finansijski plan Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja, te će ista biti prezentovana u nastavku.

Rashodi federalnog fonda solidarnosti planiraju se u skladu sa Programom zdravstvene zaštite koji se finansira sredstvima federalnog fonda solidarnosti za 2017. godinu.

Za provođenje programa za 2016. godinu planiraju se rashodi u ukupnim iznosu od 145,413,000 KM. Struktura prikazanih rashoda je nešto drugačija u odnosu na prošlu godinu i detaljno je prikazana u tabeli 53. i na grafikonu 38.

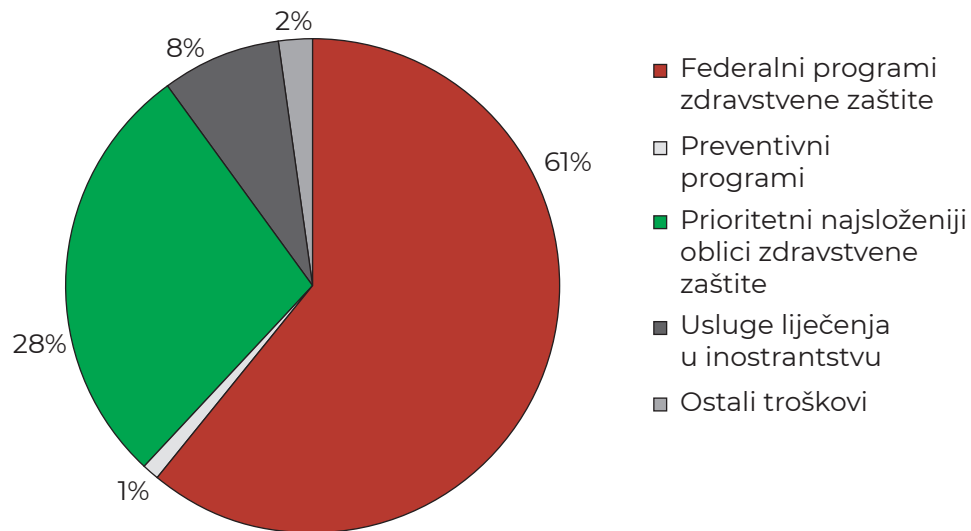
Tabela 53. – Struktura rashoda federalnog fonda solidarnosti FBiH za 2017. godinu

OPIS	IZNOS
1 Federalni programi zdravstvene zaštite	88,500,000.00
2 Preventivni programi	2,082,000.00
3 Prioritetni najsloženiji oblici zdravstvene zaštite	40,772,000.00
4 Usluge liječenja u inostranstvu	11,860,000.00
5 Ostali troškovi	2,199,000.00
6 UKUPNO	145,413,000.00

Izvor: Finansijski plan federalnog fonda solidarnosti FBiH za 2017. godinu

Grafikon 38. – Struktura rashoda federalnog fonda solidarnosti FBiH za 2017. godinu

Struktura troškova Federalnog fonda solidarnosti 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Kada je u pitanju finansiranje usluga dijagnostičkih pretraga na hepatitis C i težih oblika hepatitisa B, kao i finansiranje lijekova za liječenje oboljenja od hepatitisa C i B, u budžetu federalnog fonda solidarnosti za 2017. godinu predviđeno je 4,200,000.00 KM što čini 2.88% ukupnog budžeta fonda. Iznos predviđen za ovu godinu je manji za 20,000.00 KM nego godinu prije, ali uz povećani budžet fonda, procentualni omjer ukupnog izdvajanja u odnosu na budžet fonda je manji. Detalji su prikazi u tabeli 54.

Tabela 54. – Izdvajanja za dijagnostičke usluge i lijekove za prevenciju hepatitisa C i B

	OPIS	IZNOS	%
1	Usluge dijagnostičkih pretraga na hepatitis C i težih oblika hepatitisa B	200,000.00	0.1375%
2	Lijekovi za liječenje oboljelih od hepatitisa C i B	4,000,000.00	2.7508%
3	Ukupni rashodi federalnog fonda solidarnosti	145,413,000.00	2.8883%

Izvor: Finansijski plan federalnog fonda solidarnosti FBiH za 2017. godinu

Analiza ukupnih izdataka za Zdravstveno osiguranje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2016. godinu

Detaljni finansijski podaci, koji se odnose na Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske nisu javno dostupni. Od podataka koje je moguće pronaći jesu oni koji se odnose na generalne izdatke. Za razliku od Federacije BiH, gdje se dio doprinosa odvaja za Zavod zdravstvenog osiguranja FBiH, a ostali dio ide prema kantonalnim zavodima, u Republici Srpskoj, postoji jedan centralizovani fond.

Tabela 55. – Struktura rashoda Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u 2016. godini

OPIS	IZNOS
1 Primarna zdravstvena zaštita	239,604,864.00
2 Sekundarna i tercijarna zdravstvena zaštita	325,336,924.00
3 Lijekovi	108,519,153.00
4 Ortopedske sprave i pomagala	8,393,027.00
5 Prevoz u bolnicu	2,718,472.00
6 Ostali oblici zdravstvene zaštite	4,706,676.00
7 Sredstva za poboljšanje uslova rada u zdravstvu, sprovođenje reformi	2,790,207.00
8 Naknade bolovanja preko 30 dana	11,407,576.00
9 Troškovi sprovođenja zdravstvenog osiguranja	22,471,530.00
10 Ostali rashodi	40,725,306.00
UKUPNO	766,673,735.00

Izvor: Saopštenje o ukupnim izdacima za zdravstveno osiguranje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2016. godinu

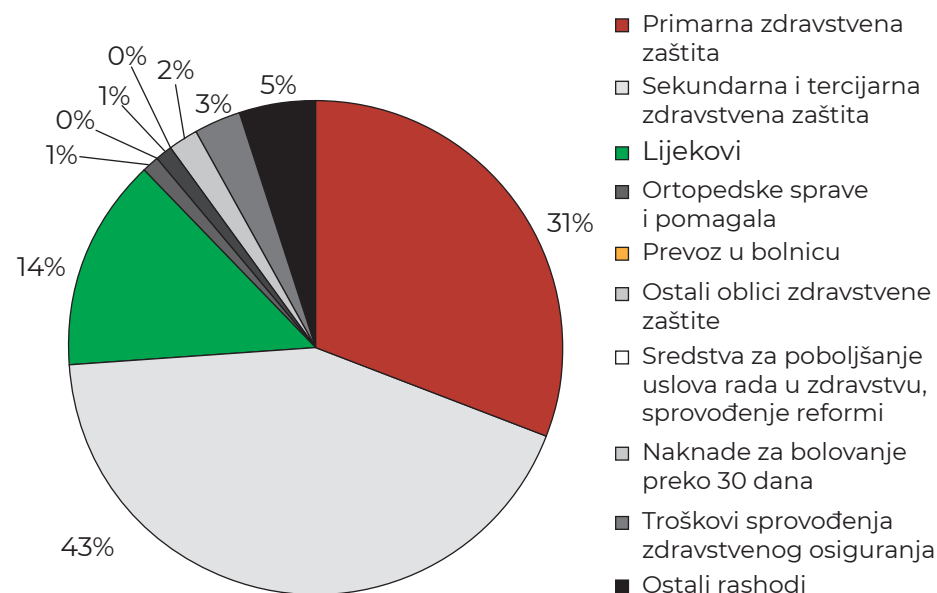
U 2016. godini, ukupni rashodi Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, iznosili su 766,673,735.00 KM. Prema dostupnim podacima, na

troškove primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite odlazi 74% ukupno svih rashoda. Treća najveća stavka predstavlja finansiranje lijekova, na koju 14% ukupno svih rashoda. Ostatak od 12% odlazi na ostale troškove. Detalji o tačnom utrošku prema raznim programima nisu javno dostupni.

Struktura rashoda je prikazana u tabeli 55. i na grafikonu 39.

Grafikon 39. – Struktura rashoda Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u 2016. godini

Struktura rashoda ZZO RS 2016

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Analiza ukupnih izdataka za Zdravstveno osiguranje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2017. godinu

Kao što je u prethodno objašnjeno, detaljni finansijski podaci, koji se odnose na Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske nisu javno dostupni. Od podataka koje je moguće pronaći jesu oni koji se odnose na generalne izdatke.

Tabela 56. – Struktura rashoda Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u 2017. godini

OPIS	IZNOS
1 Primarna zdravstvena zaštita	228,324,908.00
2 Sekundarna i tercijarna zdravstvena zaštita	341,045,833.00
3 Lijekovi	109,517,243.00
4 Ortopedske sprave i pomagala	8,081,994.00
5 Prevoz u bolnicu	2,964,612.00
6 Ostali oblici zdravstvene zaštite	4,566,529.00
7 Sredstva za poboljšanje uslova rada u zdravstvu, sprovođenje reformi	2,639,706.00
8 Naknade bolovanja preko 30 dana	12,202,520.00
9 Troškovi sprovođenja zdravstvenog osiguranja	27,940,618.00
10 Ostali rashodi	51,591,813.00
UKUPNO	788,875,776.00

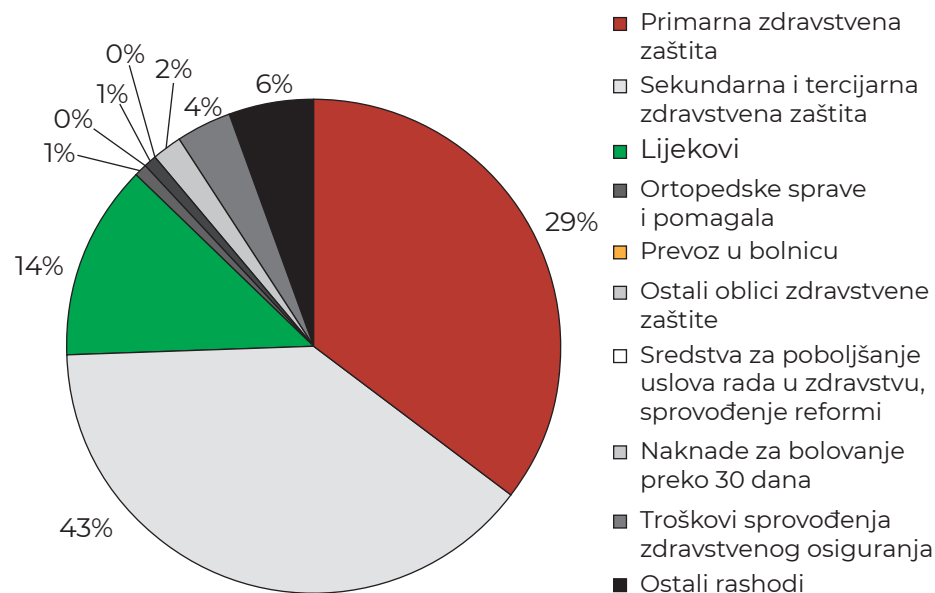
Izvor: Saopštenje o ukupnim izdacima za zdravstveno osiguranje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2017. godinu

U 2017. godini, ukupni rashodi Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, iznosili su 788,875,776.00 KM i veći su za 22,202,041.00 KM ili 2.9%. Prema dostupnim podacima, na troškove primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite odlazi 72% ukupno svih rashoda, što je u relativnom

iznosu manje za 2%. Treća najveća stavka predstavlja finansiranje lijekova, na koju 14% ukupno svih rashoda i u relativnom iznosu je ostala ista, ali je u apsolutnom iznosu povećana u odnosu na prethodnu godinu. Ostatak od 14% odlazi na ostale troškove. Detalji o tačnom utrošku prema raznim programima nisu javno dostupni. Struktura rashoda je prikazana u tabeli 56. i na grafikonu 40.

Grafikon 40. – Struktura rashoda Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u 2017. godini

Struktura rashoda ZZO RS 2017

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Fond solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu Republike Srpske za 2018. godinu

Fond solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu osnovan je krajem 2017. godine, a sa radom je počeo 01.01.2018. godine, nakon što su okončane procedure za početak rada ove javne ustanove.

Sredstva potrebna za finansiranje rada Fonda solidarnosti obezbjeđuju se putem:

- ◆ Budžeta Republike Srpske u iznosu od 0,025% ostvarenih poreskih i neporeskih prihoda u prethodnoj finansijskoj godini, umanjenih za iznos doprinosa za socijalno osiguranje
- ◆ Posebnog doprinosa za solidarnost na teret budžetskih korisnika, javnih preduzeća, ustanova, organa uprave i upravnih organizacija, u iznosu od 5% cijene kupljenog službenog putničkog vozila, osim za vozila MUP-a i zdravstvenih ustanova
- ◆ Posebnog doprinosa za solidarnost u iznosu od 0,25% neto plate zaposlenog lica u Republici Srpskoj
- ◆ Budžeta općina i gradova od 0,025% ostvarenih poreskih i neporeskih prihoda u prethodno fiskalnoj godini
- ◆ Donacija privrednih društava, preduzetnika i pojedinaca
- ◆ Ostalih sredstava

U 2018. godini, ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 6,763,971.00 KM. Rashodi su planirani u iznosu od 6,484,300.00 KM, dok je ostvarenje bilo 1,608,781.00 KM, što je manje od plana za 4,875,519 ili 75.19%. Neutrošena sredstva iznose 5,155,190.00 KM. Detalji su prikazani u tabeli 57.

Tabela 57. – Budžet Fonda solidarnosti Republike Srpske u 2018. godini

OPIS	IZNOS
1 Ostvareni prihodi	6,763,971.00
2 Planirani rashodi	6,484,300.00
3 Ostvareni rashodi	1,608,781.00
4 RAZLIKA - NEUTROŠENA SREDSTVA	5,155,190.00

Izvor: Izvještaj o radu i izvršenju finansijskog plana – Budžeta Fonda solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu za period 01.01.2018. – 31.12.2018.

Analizirajući ostvarene prihode za 2018. godinu, isti su veći od planiranih za 279,671.00 KM. Na veće prihode uticalo je više prikupljenih doprinosa po osnovu neto plata zaposlenih lica. Upravo doprinosi čine i najveću stavku u strukturi ostvarenih prihoda u iznosu od 82%. Ostatak čine grantovi 3% i transferi između različitih nivoa vlasti u iznosu od 15%. Detalji su prikazani u tabeli 58. i na grafikonu 41.

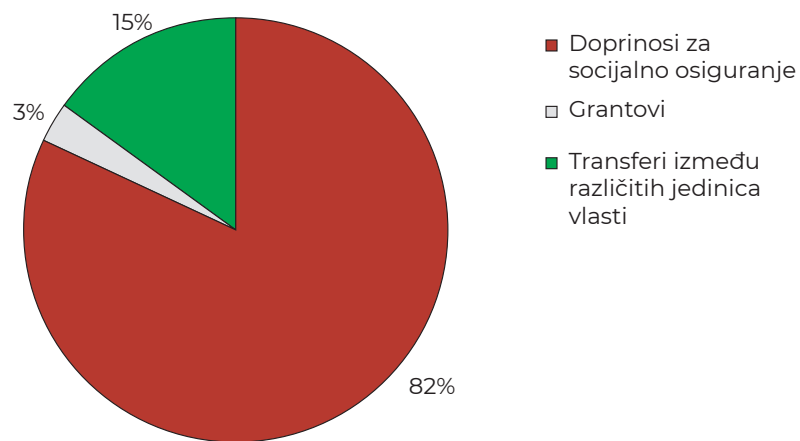
Tabela 58. – Struktura prihoda Fonda solidarnosti Republike Srpske u 2018. godini

OPIS	IZNOS
1 Doprinosi za socijalno osiguranje	5,537,272.00
2 Grantovi	186,433.00
3 Transferi između različitih jedinica vlasti	1,040,266.00
4 UKUPNO	6,763,971.00

Izvor: Izvještaj o radu i izvršenju finansijskog plana – Budžeta Fonda solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu za period 01.01.2018. – 31.12.2018.

Grafikon 41. – Struktura prihoda Fonda solidarnosti Republike Srpske u 2018. godini

Struktura prihoda
Federalnog fonda solidarnosti RS 2018

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

U strukturi planiranih rashoda, najveću stavku čine doznake na ime socijalne zaštite u iznosu od 6,370,900.00 KM, iako je ostvarenje bilo znatno manje. Ova stavka i čini 98% planiranih ukupnih rashoda. Detalji su prikazani u tabeli 59. i na grafikonu 42.

S obzirom da je Fond solidarnosti formiran za za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu, na osnovu dostupnih podataka, ne mogu se uočiti stavke za prevenciju i liječenje ovisnosti o narkomaniji.

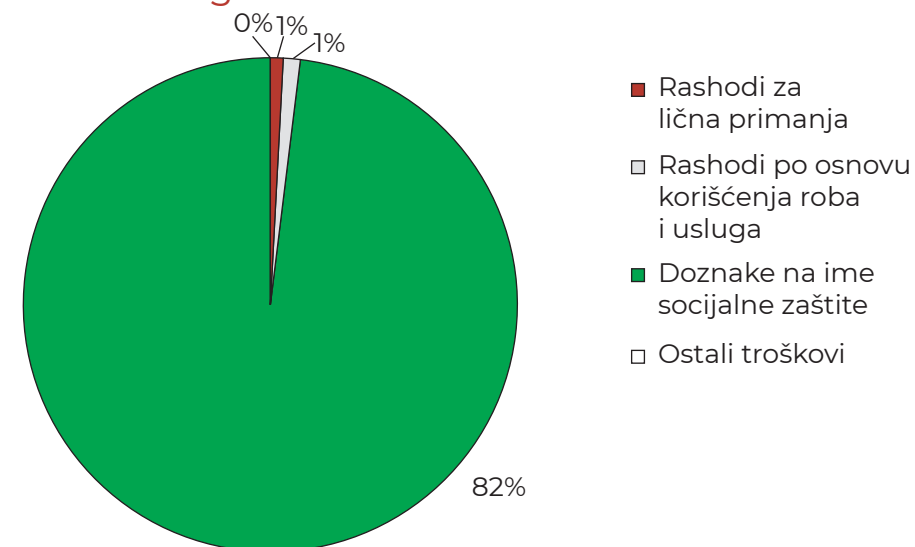
Tabela 59. – Struktura planiranih rashoda Fonda solidarnosti Republike Srpske u 2018. godini

OPIS	IZNOS
1 Rashodi za lična primanja	54,100.00
2 Rashodi po osnovu korištenja roba i usluga	58,200.00
3 Doznake na ime socijalne zaštite	6,370,900.00
4 Ostali rashodi	1,100.00
5 UKUPNO	6,484,300.00

Izvor: Izvještaj o radu i izvršenju finansijskog plana – Budžeta Fonda solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu za period 01.01.2018. – 31.12.2018.

Grafikon 42. – Struktura planiranih rashoda Fonda solidarnosti Republike Srpske u 2018. godini

Struktura rashoda
Federalnog fonda solidarnosti RS 2018

Izvor: Kreacija autora na osnovu zvaničnih podataka

Zaključci i preporuke

Iako se pored prikupljenih doprinosa za zdravstvo u oba entiteta, dodatni dio novca usmjerava iz budžeta prema zdravstenoj zaštiti, to još uvijek nije dovoljno kako bi se zadovoljile rastuće potrebe za raznim vidovima zdravstvenih usluga.

Pored nastavka usmjeravanja sredstava iz budžeta, potrebno je uskladiti izdvajanja za zdravstvo sa rastom budžetskih prihoda, što sada nije slučaj, jer izdvajanja opadaju u relativnom odnosu.

Veliki potencijal dodatna i značajna sredstva postoji u segmentu akciza na duhan, ali i drugih akciza poput onih na alkohol, koje bi se umjesto nenaamjenski u budžete, trebale usmjeriti bar dijelom namjenski prema fondovima solidarnosti. Na taj način zdravstveni sektor može doći do značajnijih novčanih sredstava kojima bi finansirao prevenciju, liječenje i zdravstvenu zaštitu građana.

Reference

- ◆ Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu
- ◆ Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu
- ◆ Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2018. godinu
- ◆ Budžet Republike Srpske za 2016. godinu
- ◆ Budžet Republike Srpske za 2017. godinu
- ◆ Budžet Republike Srpske za 2018. godinu
- ◆ Finansijski plan fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu
- ◆ Finansijski plan fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu
- ◆ Izvještaj o radu i izvršenju finansijskog plana – Budžeta Fonda solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu za period 01.01.2018. – 31.12.2018.
- ◆ Konsolidovani finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu
- ◆ Konsolidovani finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu
- ◆ Saopštenje o ukupnim izdacima za zdravstveno osiguranje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2016. godinu
- ◆ Saopštenje o ukupnim izdacima za zdravstveno osiguranje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2017. godinu

Akcize na duhan i duhanske proizvode

– Analiza o namjenskom usmjeravanju u zdravstveni sistem u BiH

Duhan je vodeći uzrok smrtnih slučajeva. Bosnu i Hercegovinu karakteriše visok procenat pušača oba spola. Prema podacima 30,20% žena starijih od 15 godina u BiH svakodnevno konzumiraju duhan, što je nešto manje u odnosu na 2000. godinu kada je taj procenat iznosio 36,20%. Podaci također govore da 47,70% muškaraca starijih od 15 godina svakodnevno konzumiraju duhan. Taj broj je nešto manji u odnosu na 2000. godinu kada je iznosio 59,40% muške populacije Bosne i Hercegovine. Udio smrtnih slučajeva od karcinoma koji su posljedica direktne i indirektno izloženi pušenju u 2016. bio je 33,60%. Taj broj je u stalnom rastu za period 2000 – 2016, sa tendencijom daljnjeg rasta kako za direktnu, tako i za indirektnu izloženost duhanu. Studije o stanju zdravlja odraslog stanovništva u FBiH bilježe 44% stalnih pušača među odraslim stanovništvom od čega je 56% muškaraca, 31,6% žena, sa prosječnom konzumacijom od 16,9 cigareta. Pušači imaju 6 puta veći rizik od srčanog udara od nepušača, a čak 90% smrtnih slučajeva od raka pluća uzrokovano je upravo pušenjem. Posredno pušenje kod djece povećava rizik od velikog broja bolesti kao što su tumor mozga, limfni tumor, leukemija, astma i bolesti nižeg respiratornog sistema. Radi se o takvim bolestima, čije liječenje je vrlo skupo i zahtjevno, te u većini slučajeva oboljeli nisu u prilici sami da snose troškove liječenja, bilo u BiH, ili u inostranstvu, kao i da nabave neophodnu terapiju.

U BiH, prema posljednjim podacima, broj oboljelih od karcinoma je za pet godina porastao sa 56,0 na 73,5 na 10.000 stanovnika. Značajno je da se cjelokupan broj odnosi na pojavu karcinoma kod radno sposobnih-aktivnih osoba, starosti 20-64 godine. U 2016. godini broj oboljelih je bio 16.214, dok je od malignih bolesti umrlo 4.516 osoba.

Kada je u pitanju akciza na duhan i duhanske proizvode, ona se svake godine povećava, kako bi dostigla propisanu akcizu, tj. u konačnici maloprodajnu cijenu jedne kutije cigareta, kako je to i EU. Razlozi su uglavnom preventivne prirode, jer se visokom cijenom želi smanjiti potrošnja i upotreba duhanskih proizvoda, zbog štetnosti istih po zdravlje. Sa druge strane, država time ubire značajna finansijska sredstva, kojima bi uz preventivnu svrhu, mogla unaprijediti dodatno i zdravstveni sistem u cjelini. Iako je data saglasnost za uvođenje moratorija na tri godine za godišnje povećanje akciza na duhan i duhanske proizvode, potrebno je prvo izmijeniti Zakon o akcizama u BiH, što se još uvijek nije desilo. Visok iznos akciza na duhan, doveo je do pada legalnog tržišta i povećanja ilegalnog, tako da država gubi značajna finansijska sredstva, a procjena je oko 400 miliona KM godišnje.

Međutim, visoka stopa nezaposlenosti, te rastući broj finansijskih obaveza u budžetima svih nivoa, dovela je do toga da se prikupljena sredstva od akciza na duhan i duhanske proizvode (ali i svih drugih prikupljenih sredstava od akciza), ne usmjerava u unapređenje zdravstvenog sistema, već za finansiranje raznih budžetskih potreba.

U narednoj tabeli su prikazani podaci o prikupljenim akcizama na duhan i duhanske proizvode od 2009. godine. Prema ovim podacima, prikupljeno je više od 6.4 milijarde KM samo po osnovu ovih akciza.

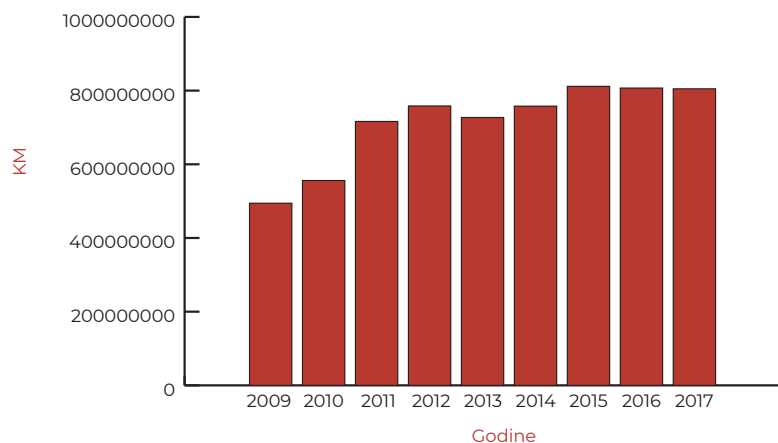
Tabela 60. Prikupljeni iznos od akciza na duhan i duhanske proizvode

GODINA	PRIKUPLJENI IZNOS OD AKCIZA NA DUHAN I DUHANSKE PROIZVODE
2009	449,400,000.00
2010	556,000,000.00
2011	716,300,000.00
2012	758,400,000.00
2013	727,100,000.00
2014	757,900,000.00
2015	811,600,000.00
2016	807,000,000.00
2017	805,000,000.00
UKUPNO	6,388,700,000.00

Izvor: Podaci UINO BiH – kreacija autora

Grafikon 43. - Grafički prikaz prikupljenih akciza na duhan po godinama

Prikupljene akcize na duhan po godinama

Izvor: Podaci UINO BiH – kreacija autora

Činjenica je da, ne ulazeći u visinu akcize, kao ekonomskog problema, 805 miliona KM, koliko je prikupljeno u 2017. godini, nije vraćeno u zdravstveni sistem, već je upotrebljeno za finansiranje raznih budžetskih rashoda. Značajna finansijska sredstva se prikupe i po osnovu akcize na alkoholna pića, što čini iznos približan 1 milijardi KM, samo po osnovu duhana i alkohola. Planskim usmjeravanjem sredstava, što bi i trebala biti primarna svrha, zdravstveni sektor u cijeloj državi bi dobio značajni i dodatni izvor finansijskih sredstava, za unapređenje dijagnostike, uslova rada, ali i finansiranje liječenja teških bolesti kroz poseban fond i prevencije zaraznih bolesti. Da su se namjenski prikupljena sredstva, od ovih 6,4 milijarde KM od 2009. godine, namjenski usmjeravala u zdravstvo, danas bi imali mnogo bolju situaciju u zdravstvenom sektoru općenito.

Ukoliko u razmatranje uzmemo cjelokupni iznos prikupljenih akciza po raznim osnovama, dobijemo podatak da je u 2018. godini po tom osnovu prikupljeno preko 1,4 milijarde KM. U ovaj iznos su uključene akcize na gorivo, duhan i duhanske proizvode, pivo, vino, kafu i bezalkoholna pića. Detalji su prikazani u tabeli 2.

Tabela 61. – Ukupni iznos prikupljenih akciza u 2018. godini

NAZIV AKCIZE	PRIKUPLJENI IZNOS U 2018. GODINI (KM)
Gorivo	
Duhan	
Pivo	
Vino	
Bezalkoholna pića	
Kafa	
	1,454,918,588.00

Izvor: Podaci UINO BiH – kreacija autora

Dio ovog novca, prije svega novac prikupljen od akciza na duhan i alkohol, treba biti vraćen u zdravstveni sektor i namjenski usmjeren u liječenje i prevenciju. Npr. ukoliko bi se godišnje za prevenciju HIV-a izdvajalo 5 miliona

KM za cijelu BiH, to bi bilo 0,34% ukupno prikupljenog iznosa akciza po svim osnovama.

Ukoliko gledamo samo ekonomski aspekt, ulaganje u prevenciju je vrlo bitno jer su troškovi za društvo kasnije mnogo veći. Prema podacima iz 2016. godine, 0,43% populacije u BiH je bilo povezano za poremećajima nastalim upotrebom droga. To bi značilo, da ako se gledaju podaci iz posljednjeg popisa, da je broj osoba povezan sa ovim poremećajima oko 150.000. Sa druge strane, analize koje su rađene pokazuju da ulaganje društva u jednu osobu, od rođenja do završetka studija košta oko 200.000 KM.

Nedostatak finansijskih sredstava u prevenciju državu i društvo košta značajna finansijska sredstva tokom liječenja. Ukoliko neka osoba, u koju je društvo uložilo ogromna sredstva, nekim slučajem dobije neku od teških bolesti uzrokovanih konzumacijom opojnih droga, a zbog nedostatka prevencije, društvo i državu će dodatno koštati liječenje. Analize također pokazuju da su troškovi liječenja mogli biti i do deset puta manji, ukoliko se izdavaju dovoljna novčana sredstva za prevenciju i upozoravanje na štetnost raznih bolesti.

S obzirom da se zdravstveni sektor finansira uglavnom iz uplaćenih doprinosa za zdravstvo, te da ta sredstva nisu dovoljna za finansiranje svih potreba, jedan od načina za obezbjeđenje dodatnih sredstava jeste namjensko usmjeravanje već prikupljenih akciza po osnovu duhana i alkoholnih pića u zdravstveni sektor.

Preporuka je da se ide u izmjene i dopune Zakona o akcizama u BiH, za namjensko usmjeravanje od 5%, ukupnog prikupljenog godišnjeg iznosa po osnovu akciza na duhan i duhanske proizvode, prema Fondu solidarnosti FBiH, Fondu solidarnosti RS te ekvivalentno nadležnoj instituciji u Brčko Distriktu sa izričito ekvivalentnom namjenom onoj koju ima Fond solidarnosti FBiH i RS, prema metodologiji raspodjele na osnovu krajnje potrošnje, u svrhu da se unaprijedi zdravstveni sistem u cjelini u BiH i pomogne teško oboljelim osobama i prevenciji.

Kako bi se povećala transparentnost u raspodjeli prikupljenih sredstava po osnovu akciza, ovaj procenat bi se trebao svake godine povećavati (npr. za 2,5%), tako da se nakon određenog broja godina, kompletno prikupljen novac po osnovu akciza usmjeri u zdravstveni sektor.

Da bi se osigurao novac za namjensko usmjeravanje ukupno prikupljenog godišnjeg iznosa po osnovu akciza na duhan i duhanske proizvode, u svrhu unapređenja zdravstvenog sistema u cjelini, potrebno je dopuniti samo jedan član Zakona o akcizama u BiH i to Član 2. (Uplata i raspodjela).

Navedene izmjene i dopune Zakona o akcizama u BiH bi se temeljile na sljedećim načelima u svrhu osiguranja podrške za usvajanje:

1. Regresivnosti, jer se neće stvarati razlika u bogatstvu među građanima
2. Fiskalne održivosti i stabilnosti, kroz stabilno i redovno punjenje Budžeta
3. Srazmjernosti
4. Neutralnosti, jer se ne pravi se razlika poreznog opterećenja uvezene robe i iste robe u domaćoj proizvodnji
5. Solidarnosti, omogućava se liječenje teško oboljelih osoba kroz ovo zakonsko rješenje.

Dodatna sredstva za provođenje Dopuna ovog zakona ne bi bila neophodna. Dio postojećih sredstava, koja svake godine rastu, bit će usmjeren namjenski, za liječenje teško oboljelih osoba.

Sa ekonomskog aspekta, nije razumno i racionalno da se godišnje prikupi oko jedne milijarde KM, po osnovu akciza na duhan i pića, a da se ništa od tog iznosa namjenski ne vraća u zdravstveni sistem, a to bi trebala biti primarno funkcija akciza, već se usmjerava nenamjenski za plate administracije, kupovinu automobila ili službena putovanja, tj. generalno u javnu potrošnju.

*Ovaj dokument pripremljen
je u okviru projekta
„**Budget Advocacy and
Monitoring in countries of
South East Europe**”*

*Projektom upravlja Mreža za politike
prema drogama u jugoistočnoj Evropi.
Nacionalni koordinatori projekta su
organizacije Margina za Bosnu
i Hercegovinu, Juventas za Crnu Goru
i Prevent za Srbiju.*